

Több száz darab – több száz év

Padlasmúzeum Nyárádszeredában

A paraszti kultúra számos használati tárgya sorakozik fel Bíró Zsigmond Sándor gyűjteményében

(Fotó: Gligor Róbert László)

A paraszti világ használati tárgyai sorakoznak egymás mellett egy nemrég nyilvánossá, látogathatóvá vált nyárádszeredai gyűjteményben. Múltunk, paraszti kultúránk egy-egy, porosodó vagy feledésbe merülő darabját kezdte egybehordani egy lelkes helyi fiatalember. A tulajdonosnak egy másfajta gyűjteménye is van: hadászati, főleg világháborús tárgyakkal is megismerkedhetnek a látogatók.

Gligor Róbert László

A találó névválasztás mindent elárul: többnyire padlásokról előkerülő tárgyak kerültek ismét padlásra, ezúttal viszont nem porosodni. A helyszínt viszont nem a település valamely használaton kívüli ingatlanjában kell keresnie az érdeklődőnek, hanem éppen a város északi bejárata melletti, legújabb lakóövezet egyik padlásán. A nemrég épült családi lakás tetőterét alakította ki erre a célra *Bíró Zsigmond Sándor*. Első tárgyait öt éve egy backamadarasi rokon házából kapta ajándékba, és mire megtakarította, annyira meg is kedvelte őket, hogy azóta is foglalkozik ilyen darabok felkutatásával,

gyűjtésével. A gyarapodó és több helyen is raktározott tárgykészletet egy éve költöztette egyetlen térbe.

Ritka darabok is

Tárgyai pontos számáról hiába kérdezzük a fiatalembert, beismeri: annyi apró is van közöttük, hogy még sosem számlálta meg őket. Több száz darab, főleg a paraszti gazdálkodás és háztartás használati eszközei, ezek sorában is a szövés-fonáshoz kapcsolódóak vannak itt túlsúlyban: a kendertől a héhelen, gerebeneden át

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Péntektől oltanak

Amint dr. Ferencz Loránd, a közegészségügyi igazgatóság igazgató-helyettese tájékoztató, a brassói központi raktárból ma érkezik az oltóanyag és a vakcináláshoz szükséges fogyóanyagok (fecskendő, maszk, kesztyű stb.), amiket ki is szállítanak a rendelőkbe, így péntektől megkezdődhet az oltás.

4.

Anya-gyerek kapcsolat

Az édesanyákkal való kapcsolatunk meghatározza az életünket, hiszen édesanyánk szemén és érzésein keresztül ismerkedünk a világgal, ő az, aki bevezet nem csak a világ dolgaiba, hanem bemutatja nekünk az édesapánkat, a testvéreinket.

5.

A szerhasználattól a digitális függőségig

Sajnos az a tapasztalat, hogy elég sokan kísérleteznek kábítószerrel, pszichoaktív szerekkel, és ez a trend kezd eléggé elfogadottá válni, holott nem az a normális, hogy valaki mesterséges úton tegyen szert élményekre, hanem az, hogy ezt a sport, a barátságok, a közösségi lét, a kirándulások révén érje el.

6.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküztünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Félmegoldás

Antalfi Imola

Az a tény, hogy a szenátus első megkeresett házként kedden megszavazta azt a törvényjavaslatot, amely szerint a bírósági ítéletek csak indoklással együtt hirdethetők ki, csak félmegoldás, vagy még annyi sem. A felsőház által elfogadott tervezet egy alkotmánybíró-sági döntés alapján módosítaná a Btk. vonatkozó előírásait. Félmegoldás egyrészt azért, mert csak a büntetőeljárásokra vonatkozik a döntés, a polgárra nem, másrészt időt sem sokat nyerne a peres felek. A javaslat végső szövegezése szerint rendkívüli esetekben a per lezárásától számítva legtöbb 120 nap áll a bírák rendelkezésére az ítélet kimondására és az indoklás ismertetésére (az eredeti szövegben 90 nap szerepelt, a bírák 5 hónapot kértek).

A parlamentnek 45 nap áll rendelkezésére, hogy az alkotmánybíró-sági döntéshoz igazítsa a törvényt, hogy e határidő letelte után mindjárt alkalmazható is legyen. A polgári perekre nem vonatkozik a rendelkezés, mert ezek kapcsán nem tett senki panaszt az alkotmánybíró-ságnál, tehát ez csak idő kérdése. Hiszen éppen ezek azok az ügyek, amelyekben az ítélethirdetéstől az indoklás kiközléséig hónapok, akár egy év is eltelhetett. Érdemben tehát fellebezni sem tudott a vesztes, hiszen mindamellett, hogy az ítéletet ismerte, a bíró döntésének okait nem. Márpedig valóban úgy volna tisztességes a polgárral szemben, ha a döntését a bíró akkor, amikor közli, meg is indokolná.

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁJUS

6., csütörtök

A Nap kel
6 óra 1 perckor,
lenyugszik
20 óra 37 perckor.
Az év 126. napja,
hátravan 239 nap.

IDŐJÁRÁS

Nagyobbrészt napos idő

Hőmérséklet:
max. 18 °C
min. 7 °C

Isten éltesse!

Ma FRIDA,
holnap GIZELLA napja.

GIZELLA: germán eredetű,
jelentése lehet: lány, aki idegen
nemesi udvarban nevelkedik,
vagy több név önállósult rövi-
dülése.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2021. május 5.

1 EUR	4,9254
1 USD	4,1035
100 HUF	1,3692
1 g ARANY	234,7735

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra
között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Doktori konferencia a Művészeti Egyetemen

A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Doktori Iskolája konferenciát szervez május 7-én, pénteken délelőtt 10 órától Színház és tudomány között 9.0 címmel. Az ülészak előadói a teatrológia eszközeivel közelítenek szakmájuk, szakterületük egyes problémái felé. Előadásaik kutatási témáik feltárásának részeredményeit összegzik, az iskolában zajló munka és alkalmazott megközelítések változosságát demonstrálva. A konferenciát rendhagyó formában tartják meg. A doktoranduszok előadásvideóit május 3-tól a Doktori Iskola YouTube-csatornáján lehet megtekinteni, Zoomon pedig a hozzájuk kapcsolódó diskurzust követhetik előben az érdeklődők. A részvételi szándékot az uat_ms@yahoo.com címen lehet jelezni Veress Elza-Emőkének, aki elküldi a szükséges információkat a Zoom-ülésszakhoz való csatlakozáshoz és a linket az előadásokhoz.

Elindult a nosztalgiagözös

Április 30-án elindult a nosztalgiagözös Szováta és Vármező között. Az igazi turisztikai látványosságnak számít, több mint százéves gőzmozdony fával és szénrel működik. A vonat Szováta kisállomásáról napi három alkalommal – délelőtt 11-kor, délután 2-kor és 5-kor – indul, és körülbelül 35-40 kilométeres óránkénti sebességgel halad. Egy útra 20 felnőtt válthat jegyet, a maszkviselés pedig kötelező. Jegyeket a helyszínen lehet váltani. További részletek a mocanitasovata.ro honlapon.

Oltásmaraton az orvosi egyetem szervezésében

A marosvásárhelyi George Emil Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Technológiai és Tudományegyetem oltásmaraton szervez május 14-e és 16-a között. Az új típusú koronavírus elleni oltásmaraton az eddig be nem oltott lakosságot célozza. Az oltáshoz használt vakcina a Pfizer BioNTech terméke, amelyet a maraton alatt előzetes bejelentkezés nélkül is bárki igényelhet 16. életév fölött, lakhelytől függetlenül. Az oltást a megyéből érkező orvosi személyzet és az egyetem diákjai végzik.

Be lehet nevezni a Székely Vágtára

Május 19-éig lehet a háromszéki 10. Székely Vágtára bevezetni. A versenyre június 26-án kerül sor a háromszéki Maksa melletti Óriáspince-tetőn. A járványügyi helyzetre való tekintettel nem fogadnak nézőket, a futamokat online eseményként követhetik az érdeklődők. A verseny tétje a budapesti Nemzeti Vágtára való kijutás. Az érdekeltek további információkért Kiss Ildikóhoz fordulhatnak (telefon: 0733-084-200, e-mail: szekelyvagta2021@gmail.com).

30 napos előzetes letartóztatásban a léppuska tulajdonosa

Mint már hírül adtuk, a Mezőmadaras és Mezőpanit határában lévő erdőben május 3-án egy ötéves gyermeket nyolc éves testvére véletlenül lelőtt egy léppuskával, miközben családjuk baráti társaságban egy víkendháznál piknikelt. A léppuska egy engedéllyel rendelkező 49 éves férfi tulajdona volt. A férfit 30 napra előzetes letartóztatásba helyezték. Az ügyben gondatlanságból elkövetett emberölés, a fegyvertartási előírások be nem tartása és a léppuska jogtalan használatában való részesség vádjával folytatják a kivizsgálást.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Ez évben online

Elkezdődtek a felkészítők a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen

A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Magyar Kara – hagyományaihoz híven – ebben az évben is ingyenes, ám ezúttal online felvételi felkészítőt tart májusban.

A felkészítők sorozata a hónap első vasárnapján kezdődött el, az alapképzésben minden szakon hétvégenként lesznek konzultációk az egyetem tanáraival: színművészet szakon Gáspárik Attila és Gecse Ramona vasárnaponként délelőtt 10 órától, rendező szakon szombatonként 11 órától Sebestyén Ába, koreográfia szakon vasárnaponként délelőtt 10 és 12 óra

között, valamint 12 és 13, illetve 14 óra között Kis-Luca Kinga, Szőke István, Strausz Imre István és András Lóránt, teatrológia szakon szombatonként 14 órától Varga Anikó, Lázok János és Adorján Beáta, audiovizuális kommunikáció – forgatókönyv- és reklámírás, média szakon vasárnaponként 10 órától Kós Anna, Szász Attila, Jakab Tibor és Szenner Szilárd, zene szakon szombatonként 9 órától Elekes Márta, Makkai Gyöngyvér, Buta Árpád és Benedek Tibor tart felkészítőt.

Az online felkészítőkre az egyetem honlapján ([veteli-felkeszitok\) között beosztás szerint kerül sor, itt található a felkészítőkre való bejelentkezés Zoom-kódjai is.](http://www.szini.ro/felveteli/fel-</p>
</div>
<div data-bbox=)

A felkészítők ingyenesek, azokra minden érdeklődőt várnak az egyetem tanárai, előzetes jelentkezés nem szükséges. A felkészítők sorozata május 30-ig, vasárnapig tart.

További információk az egyetem honlapján és hirdetőfelületein találhatóak (www.szini.ro, www.uat.ro). További elérhetőségek: +4.0265.266281 (telefon/fax), e-mail: felveteli@uat.ro, székhely: Köteles Sámuel utca 6. szám, Marosvásárhely. (Knb.)

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Mentálhigiénés kutatást végez a RODOSZ

Május 5-étől kérdőíves kutatásba kezd a Romániai Magyar Doktorandusok és Fiatal Kutatók Szövetsége (RODOSZ): felmérésükben az erdélyi magyar doktoranduszok és fiatal kutatók munka-magánélet egyensúlyhoz való viszonyulását kívánják vizsgálni.

„A tapasztalatok azt mutatják, hogy a fiatal kutatók mentális egészségének kérdésével nagyon keveset foglalkozunk, szinte tabusítjuk. Holott a jólétnek és a jólétnek egyaránt előfeltétele a kiegyensúlyozottság, a szellemi frissesség és épség pedig a hatékonyságunkat is növeli. Ennek szellemében kezdeményeztük ezt a kutatást” – mondta el *Biró Árpád Levente*, a RODOSZ elnöke, és hozzá-

tette: „A kutatás reményeink szerint képet fog nyújtani arról, hogy milyen szerepekben kell helytálljanak a fiatal romániai magyar kutatók, és milyen a leterheltségük. A jóllétkutatás eredményei ugyanakkor a romániai magyar doktoranduszközösség jövőtervezésében játszanak szerepet”.

A felmérést a dr. Dániel Botond által vezetett szociológuscsoport végzi, a rövid, anonim módon kitölthető kérdőívben a demográfiai adatok mellett a munka-magánélet viszonyát vizsgáló kérdések is helyet kaptak. A kérdőívet az érdeklődők az alábbi linken érthetik el: <http://rodosz.ro/kutatas/index.php/754144>

A kutatásról további információk a RODOSZ Facebook- ([cebook.com/doktorandusok/\) és Instagram- \(<https://www.instagram.com/fiatalerdelyikutatok/>\) oldalán olvashatók.](https://www.fa-</p>
</div>
<div data-bbox=)

A kutatással párhuzamosan a RODOSZ mentálhigiénés workshopot tart a doktoranduszoknak. A hatalkalmas műhelymunka április 27-én kezdődött, a hetente megszervezett kiscsoportos foglalkozásokat Bota Andrea pszichológus és coach tartja, akinek segítségével a kiégés megelőzésének elméleti és gyakorlati alapjait sajátíthatják el a résztvevők.

A Romániai Magyar Doktorandusok és Fiatal Kutatók Szövetsége elkötelezett az erdélyi magyar fiatal tudományos utánpótlás jólétének biztosításában. (közlemény)

RENDEZVÉNYEK

Ősbemutató a Yorick Stúdióban

Május 6-án, csütörtökön (ma) 18 órától a Lázadni veletek akartam című előadás ősbemutatójára kerül sor a marosvásárhelyi Yorick Stúdióban, a vár Mészárosok bástyájában. Bódi Attila regényét Barabás Olga alkalmazta színpadra. Rendező: Sebestyén Ába. Szereplők: László Csaba, Sebestyén Ába, Szász Csaba. Zeneszerző: Cári Tibor, Szász Csaba; díszlet- és jelmeztervező: Sós Beáta; operatőr: Komesz Szilvia e.h.; rendezőasszisztens:

Talán Vanda e.h. Az előadás létrejöttét az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatta. Mivel a helyek száma korlátozott, a jegyvásárlás előjegyzés alapján történik a 0755-388-876-os telefonszámon. A további előadások egyeztetés alatt állnak.

Orgonahangverseny

Május 11-én, kedden 19 órától Különleges zenei hangzások az orgonairodalomban címmel Molnár Tünde orgonahangversenyt tart a Kultúrpalota nagytermében. Műsoron: Scheidt-, Sweelinck-, Bach-, Liszt-, Benedek Kálmán-, Ciorte- és Vierne-művek.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Készül a megállapodás a magyar és román oltási igazolványok kölcsönös elismeréséről

Kelemen Hunor szerint néhány napon belül véglegesíteni lehet a magyar és román oltási igazolványok kölcsönös elismeréséről szóló megállapodást. Románia miniszterelnök-helyettese a Krónika napilap szerdai számában nyilatkozott erről.

Kelemen Hunor miniszterelnök-helyettes a lap megkeresésére elmondta: a múlt heti, gyulai magyar–román külügyminiszeri találkozáson a felek jelezték egymásnak, hogy van egy ilyen megállapodási szándék.

„Magam is jeleztem Florin Cîtu miniszterelnöknek az egyezmény kérdéséről, de Bogdan Aurescu külügyminiszter is beszélt ez ügyben a kormányfővel, aki nagyon nyitottan állt az ügyhöz” – tájékoztatta a Krónikát az RMDSZ-elnök.

Hozzátette: néhány napon belül véglegesíteni lehet a megállapodást. A politikus szerint még nem egyértelmű, hogy milyen formában születik döntés, tárcaközi megállapodással, kormányhatározattal, memorandummal vagy belügyi jegyzék révén.

Kelemen Hunor fontosnak tartotta leszögezni, hogy egy ilyen, az oltási igazolványokat kölcsönösen elismerő megállapodás csak a szabad utazásról szól, a Magyarországon kiadott védettségi igazolványok által biztosított más jogosítványokról nem. Az RMDSZ vezetője ugyanakkor elmondta: tájékoztatta Magyar Leventét, a budapesti Külgazdasági és Külügyminisztérium parlamenti államtitkárát a kettős állampolgárságú erdélyi magyarok jelzéseiről, miszerint a Romániában kapott oltási

igazolások ellenére sem kaphatnak magyar védettségi igazolványt, illetve nem élhetnek az oltottaknak járó magyarországi kedvezményekkel.

A Krónika emlékeztetett rá: jelenleg az üzleti céllal utazók és a 24 óra alatt árutazókon kívül csak azok a magyar állampolgárok léphetnek be karanténmentesen Magyarországra, akik a magyarországi hatóságok által kibocsátott védettségi igazolvánnyal rendelkeznek, azaz Magyarországon oltották be őket koronavírus ellen. A kettős állampolgársággal rendelkező erdélyi magyarok túlnyomó többsége viszont Romániában kapott oltást. Magyarország eddig Montenegróval, Szerbiával, Szlovéniával és Bahreinnel kötött az egymás vakcinaigazolását kölcsönösen elismerő, szabad utazásról szóló egyezményt. (MTI)

Indiai és brit vírusmutáció egy romániai fertőzési gócban

Az új típusú koronavírus egyik indiai vírusmutációját, illetve a brit vírusvariánst azonosították egy Bukarest határában felfedezett fertőzési gócban – közölte szerdán a román közegészségügyi intézet (INSP).

Az INSP szerint április 20-26. között antigénvizsgálattal mutatták ki a SARS-CoV-2-es kórokozót 35 indiai vendégmunkásnál, akik két poești-leordeni-i cégnél dolgoznak, és néhány nappal korábban negatív PCR-tesztekkel érkeztek Romániába.

Közülük 18-an a bukaresti Victor Babeș járványkórházba kerültek, egyiküket pedig a Matei Balș járványklinika ápolják. A többiek szálláshelyükön maradtak karanténban.

A vírusmutáció beazonosítására alkalmas úgynevezett szekvenciális tesztelést a bukaresti Cantacuzino immunológiai és közegészségügyi kutatóintézet végezte el a kórházba utalt vendégmunkásoktól vett mintákon. Ennek során derült ki, hogy három vendégmunkás a brit, hét pedig egy indiai vírusmutációval fertőződött meg, amely viszont az INSP szerint nem azonos az Indiában jelenleg súlyos járványügyi helyzetet okozó vírusvariánssal.

Romániában először múlt csütörtökön egy szintén Indiából érkezett, a Brassó megyei Botfaluban dolgozó vendégmunkásnál mutatták ki először a B.1.617.2-es jelzésű indiai vírusmutációt. A járványügyi szakemberek azt valószínűsítik, hogy Romániában már a brit mutá-

ció a domináns, de az országban már a brazil és dél-afrikai vírusvariáns is megjelent.

Romániában egyébként lecsengőben van a koronavírus-járvány harmadik hulláma. Szerdán 1564 új esetről számolt be a stratégiai kommunikációs törzs (GCS), ami több mint 15 százalékkal marad el az utóbbi két hét átlagától.

Miután – az ortodox húsvét hosszú hétvégéjén – négy napon keresztül százánál kevesebb halálesetet jelentettek, szerdán 142 elhunytól számolt be a GCS, ami néhány százalékponttal meghaladja az utóbbi két hét átlagát.

A húszmillió romániai lakos eddig 28.616 áldozatot követelt a járvány, és több mint 1 millió 60 ezer embernél mutatták ki a fertőzést. (MTI)

Consolationes a.m. vigasztalások

Örömmel jelenthetem, hogy ablakom előtt az orgonabokor virágba borult. Gondolom, ezzel más is így van: ha van bokra, annak virága is lesz, melyet a tekintet örömmel regisztrál. Ezenfelül beköszöntött a május, és a természet a belekódolt rend szerint sorra indítja útjára az esedékes növényeket és megtermékenyüléseket, növénytársulásokat, amelyek ily módon évről évre teljesítik feladatukat. Évmilliók óta, ameddig még engedi az emberiség. (Vágy amíg le nem lopják egy éjszaka az összes orgonát.)

Mondom, másnak is van kedvelt orgonaszomszédja, barátja, tehát az én egyéni örömem tulajdonképpen egy nagyobb örömtengerbe torkolló kicsi – nem túl jelentős – örömrész. Nem tudom, ha irtam már, hogy két évvel ezelőtt ilyen májusi tájban Párizsban csatangoltunk, és elhatároztuk, hogy felkeressük Ady Endre párizsi lakhelyét (lakhelyeit). Így indultunk el az útikönyv nyomán a Gare de l'Est mögötti meredek utcán, míg meg nem találtuk a kávéházat, ahol Proust és költőnk tanyázott, egymástól függetlenül időben és anyagiakban, majd a szállodát is, amelynek földszintjén egy áruház, egy francia tőkével működő madárcímeres üzlet működött. A franciák figyelmessége folytán Párizsban is méltán lehetett idézni a költő hitvallását „az Értől az Auchanig”, akár üzleti formában is.

Más. A tavasz uralomra jutását többek között abból is konstatálhatjuk, hogy megélenkül az utcák forgalma, az emberek nemcsak maszkot viselnek, hanem – nemre, fajra, felekezetre való tekintet nélkül – el sem indulnak nejlonzacskók nélkül, melyet boldogan szorongatnak a kezükben, akár fonnyadt, akár duzzadt állapotában. A piacok és boltok – mindenféle korlátozások dacára – biztató forgalmat bonyolítanak le. Egyúttal arra is lehetőség nyílik, hogy lemérjük a kisboltok ajtaiban várakozva, mekkora az emberek vásárlási sebessége, áruismerete, választási hajlama, készsége. Ha ezt feljegyezzük naponta, akkor ebből messzeszemű statisztikai, gazdaságélen-

kítő/hervasztó, szociopolitikai és jólétemelkölto irányultságokra vonatkozó következtetéseket vonhatunk le. Pl. Cinci néniinek hiányzik a mindennapi információcsere/áramlás, amit a maszkos korlátozások, megszorítások, elklónözések és távolságtartások nagymértékben aszítottak, ezért aztán a kenyeresboltostól kíván revansot venni hosszabb vásárlási idővel, az időhúzásra játszva. Ehhez járul hozzá az a vásárlótípus, akinek nincs számítógépe, vagy van, de kezelni már nem tudja, csupán néhány betanított (ellesett, tanfolyammentes) mozzanat erejéig nagylegény a digitáliák felett (ezzel többé-kevésbé mind így vagyunk, amennyiben nem vagyunk kifejezetten és professzionálisan IT-szakemberek, szak-

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

asszonyok), és belép a hozzá legközelebb eső kereskedelmi egységbe (kisbolt, kisoszk, áruda, szatócspont), hogy közüzemi tartozásainak számláit kivegyenlítsé. Hosszan és idegesítően hosszasan. A sor a boltocskák előtt kígyózik/kígyóznék) a távolságtartás betartásával, és közben a nagyobb áruházak, plazák és mallok lesznek a nyerők, mert az ember inkább bevásárol hetente kétszer sorban állás nélkül, nyernek a multik, és panaszkodhatnak a kiségszisztenciák. Legalábbis én így látom ezt a köz- és magángazdasági problémát, de a cáfolatot is szívesen meghallgatom. Persze azt is el tudom képzelni, hogy egy városban sokkal több fizetőpontot állítanak fel, amelyek nem álcázzák magukat boltoknak, hanem azok, ami: pénznyelő pénztárak.

A tavasz örömsugaras buzgóságát még a hűvös idő sem tudja elhomályosítani. Például május másodikán kifejezetten meleg volt, láttunk rövidnadrágos embereket és nyáriás szerelésben a zöldbe siető polgárokat. (A strandok azért nem nyitottak, mint más években.)

Rendszeresen kétnaponként, az általam is belakott negyedben tanúsíthatom – figyelsz, Soós Zoli? – jár a kukásautó dél-élelőtként, szorgalmas köztisztasági dolgozók cserélik a kukákat, amelyeknek van fedelük, bár azt lezárni nem lehet. És szelektív gyűjtés sincs. Az online vásárlásoknak köszönhetően a csomagolóanyagok mennyisége a szeméttárolókban megnövekedett, mind nagyobb helyet foglal el; már ott tartunk, hogy az ütésálló pukkanós, műanyag hólyagos fóliát nem őrizgetjük idegességevezető kinyomkodós nyugtatóként, már azt is eldobjuk, de élmes játékvárosok rájöttek, és már gyártanak direkt elnyúlhatatlan hólyagos böködéket.

Szóval ott tartottam, hogy járnak-kelnek a szemetesek, a fűvösök, akik zajos fűvőkájukkal kifújják az ősz óta felgyülemlett szemetet, hullatmányt a bokrok alá, a sarkokból és az eladig érintetlen zugokból, míg mások aggodalmasan arra gondolnak, hogy ha kitarítják a várost, akkor egy idő után nem lesz munkájuk, elbocsátják őket, vagy más szakértelmet követelő munkára osztják be, úgyhogy ők bizony titokban gondoskodnak a tennivalók további időszerűségéről. A minap láttam a konyhaablakból, mely kitűnő obszervatórium szerepét is ellátja, hogy egy ilyen kézkezi piszokrátész a gondosan összeszerepelt úttest széli szemétkupacot két-három erélyes, pontos, cél tudatos pupujázott lapáttal nem a maga előtt tolható kerek tankhajóba üríti, hanem az egyes házak előtt még megmaradt élő sövény alá. Az élő sövényt senki nem nyírja, a szemétkupacok nőnek, a föld trágyázódik, megtermékenyül, az élet körforgása megállíthatatlan.

Erről pedig az jut eszembe, hogy a sajtó a hivatalok információs szolgáltatása nyomán közli az aznap elhunyt covidosok számát. De azt nem közli, hogy hányan születtek ugyanaznap, azon a héten és hónapban. A két számadat közül a születések száma meghaladja azokét, akiket a betegség elragad? Legalább vizsgálódás, tessék már elárulni...

Ország – világ

Számítógépes elosztás júliusban

Júliusban tartják a tanulók számítógépes elosztását a kilencedik osztályokba, azt követően, hogy tartanak még egy képességvizsgát azoknak, akik egészségi okokból nem tudtak részt venni a képességvizsga első kiírásán – jelentette ki a tanügyminiszter. Sorin Cîmpeanu azt mondta: amennyiben a tizenkettedik osztályt végzetek esetében tartanak egy második érettségivizsga-szessziót azok számára, akik a járványhelyzet miatt nem tudtak megjelenni az elsőn, természetesen, hogy esélyt biztosítsanak azoknak a nyolcadikosoknak is, akiknek hasonló okokból nem volt lehetőségük részt venni a júniusi képességvizsgán. A kilencedik osztályba való számítógépes elosztást csak azt követően lehet megejteni, hogy a második képességvizsga is lejárt – magyarázta tárcavezető. (Agerpres)

1564 új koronavírusos megbetegedés

A legutóbbi tájékoztatás óta 1564 koronavírusos megbetegedést igazoltak Romániában, azt követően, hogy az elmúlt 24 órában országszerte 36.982 tesztet végeztek – közölte szerdán a stratégiai kommunikációs törzs (GCS). Az új esetekkel 1.060.895-re nőtt az eddig megfertőződöttök száma. 1.002.985 páciens gyógyultnak nyilvánítottak. Ez idáig 7.420.545 RT-PCR koronavírus-teszt eredményét dolgozták fel Romániában, és 922.015 antigénvizsgát végeztek el. Az új igazolt esetek mellett 406 személynek ismét pozitív lett a koronavírus-tesztje. (Agerpres)

Kifizetik a béreket

Néhány napon belül kifizetik a márciusi felzárkóztató órák megtartásáért járó béreket – jelentette ki a tanügyminiszter. Sorin Cîmpeanu azt mondta: ragaszkodott hozzá, hogy a márciusban tartott felzárkóztató órák után járó béreket még az ortodox húsvét előtt kifizessék, de ez különböző okok miatt nem sikerült. Most azon dolgozik, hogy a problémát minél hamarabb, gyakorlatilag néhány napon belül megoldja. (Agerpres)

Ingyenesen kapnának védőruhát

A tanügyminiszter azt javasolja, hogy ingyenesen kapjanak védőruhát a laborgyakorlatok elvégzésére a be nem oltott egyetemi hallgatók. Sorin Cîmpeanu szerint ezzel mindenkinek védeltséget biztosítanak, és nem kényszerítenek arra, hogy védőruhát öltsenek azok, akik beoltatták magukat. Emlékeztetett: eddig 155 ezer tanügyi alkalmazott kapott védőruhát, ezek közül 140 ezer már a második adagot is megkapta. Elismerete: a minisztérium által szervezett oltási kampány ellenére az utóbbi időben az oltási kedv erősen visszaesett. (Agerpres)

Május 17-e a határidő

A Mezőgazdasági Kifizetési és Intervenciók Ügynökség (APIA) felhívja azon gazdák figyelmét, akik még nem nyújtották be egységes agrártámogatási kérelmüket, hogy május 17-e a határidő, ameddig ezt megtehetik. Az APIA szerdai közleménye értelmében eddig 632.831 igénylést nyújtottak be, összesen 5.068.754 hektár területre. A koronavírus-járvány miatt elektronikus úton kell eljuttatni a dokumentációt az APIA-hoz, nem kell személyesen bemenni a ki- rendeltségre – nyomatékosítják. (Agerpres)

Földcsuszamlás Prahovában

Tizenhatra nőtt a Prahova megyei földcsuszamlás miatt kitélepitettek száma, a föld továbbra is elmozdul – jelentette szerdán a Prahova Megyei Katasztrófavédelmi Felügyelőség (ISU). Megelőző intézkedésként további családokat evakuáltak. A katasztrófavédelem kedden arról tájékoztatott, hogy mintegy öthektáros területet mozdított el egy földcsuszamlás a Prahova megyei Livadeában, a szerdai jelentés már arról szól, hogy 15 hektáros terület mozog. (Agerpres)

Félmegoldás

(Folytatás az 1. oldalról)

A fentiek hallatán azt gondolnánk, hogy – ha a szenátus döntését megerősíti a képviselőház is, amely döntő házként szavaz róla –, időt nyernek az érintett felek, hiszen az ítéletet azonnal követi az indoklás. Ehelyett arra lehet számítani, hogy immár az ítélethirdetés is akár négy hónapot csúszhat, hiszen a bírának idő kell az indoklás megírásához. Persze még mindig jobb egy biztos, legtöbb négy hónapos határidő, mint egy bizonytalan ideig tartó várakozás, amit bonyolít, ha az ítéletet nem ugyanaz a bíró hozza meg (mert nyugdíjba megy, áthelyezhetik stb.), mint aki az indoklást szerkeszti.

Hogy ez a változás – amelyre remélhetőleg a képviselőház is rábólint – hatékonyabbá teszi-e az igazságszolgáltatást, majd kiderül, de mindenképpen pozitív lépés a normalitás felé.

Padlasmúzeum Nyárádszereében

(Folytatás az 1. oldalról)

a rokkán fonallal alakuló, a szövőszeiken vászonná simuló, majd viseleti darabbá vagy háztartási tárgygyá (terítő, falvédő) nemesedő anyag útját idézik fel.

Ezenkívül számos, háztartásban vagy mezőgazdaságban használt eszköz sorakozik a padláson: felismerjük például gyerekkorunk kukoricapattogató szitáját, a szenes vasalót, a darabjaira szedhető szerkeret, a bikavezető kapocánt, vagy akár kalapnyomót is találunk, de vannak kevésbé ismert darabok is, mint az eke tisztítására használt eszeteke vagy éppen a varsaháló. Mivel hogy egy fonókerék vagy egy szövőszeik is több tíz darabra szedhető, és mindeniknek külön-külön saját neve van, mindegyiket megmutatni annak is nagy kihívás, aki egy ilyen gyűjteményt összeállít.

Egyik szövőszeiki tárgyon az 1845-ös évszámot találjuk, és mire azt gondolnánk, hogy ez a gyűjtemény legrégebbi darabja, Sándor egy ritkább darabot vesz elő, egy 1705-ből datált, de földrajzilag meg nem határozható származású lőportartó szarut mutat meg, amelyet a magyar Szent Korona díszre emlékeztető mintával cifráztak. Az már csak ráadás, hogy a hadászati gyűjteményében egy ennél is régebbi darab is van: szakemberek által 16. századnak vélt láncsisak.

A gyűjtemény darabjainak túlnyomó többsége helyi, de a Nyárádszereében több településéről és a

Kis-Küküllő völgyéből is hozzájutott egy-egy példányhoz, és mivel a gyűjtő felesége Gyergyó-vidéki, arról a tájegységről is találunk egy-két darabot.

Amikor legérdekesebbnek tartott tárgyairól kérdezzük Sándort, egy vaspapucsos faásót mutat fel, amelyhez Kisszentlőrincen jutott hozzá, míg legértékesebbnek a lőporszarut tartja, amelyen az „élet virágaival” való díszítést értékeli.

Személyes érzések is kötik a gyűjtemény darabjaihoz

A szövés-fonáshoz kapcsolódó eszközök nagy része családi felmenőtől származik, és gyűjtés közben hozzájuk fűződő történetek is „előkerülnek”, amelyekről felragyog az ember arca. Különösen fontos számára az a tiló, amelyen dédnagyanyja monogramja van, és amelyhez őse egy augusztus 1-jei szeredai nagyvásárkor jutott hozzá. Dédnagyapja is kitűnő ezermester volt, fegyvereket készített és javított, de az asztalosmesterséghez és bognársághoz is „hozzányúlt”, és nem is kontár módon – az ő eszköz-készletének egy részét is sikerült megmenteni.

Van a gyűjteményben egy 1900-ban készült láda, valamint egy szekrénypolc (mindkettő felmenőké volt), amelyek belső oldalára a tulajdonosok több mint száz évvel ezelőtt elkezdték vezetni családfájukat, feljegyezni a fontosabb családi eseményeket.

Nem öncélú gyűjtemény

Biró Zsigmond Sándor nem szeretné, ha csak ő vagy egy szűkebb kör venné szemügyre néha a gyűjteményt, ezért nyilvánossá tette a közönség előtt is, szívesen fogad látogatókat. Elsősorban a helyieket, de a településre érkezőket, és esetleg hasonló gyűjtő szenvedélyű érdeklődőket is szívesen lát. A közösségi oldalakon indított játékkal a gyűjtemény egy-egy darabját is népszerűsíteni kívánja, és azon is gondolkodott, hogy egy szövőszeiket is használhatóvá tesz a látogatók számára.

Amikor évekkkel ezelőtt elkezdett gyűjteni, a helyi közösség láthatta már a szövéshez kapcsolódó eszközöket, használatukat olyan nők ismertették, akik ma is dolgoznak velük. Két éve a Nyárádszereében Fesztiválon volt egy tematikus kiállítás is. Kós Károly egyik írásában részletesen bemutatja a szeredai vásárokat, és hogy honnan milyen portékával érkeztek az árusok. Ez a kiállítás az illető tárgyakat, eszközöket, terményeket mutatta be az érdeklődő nagyközönségnek. A diákok többször, de a felnőttek is láthatták Bíró Zsigmond Sándor világháborús tárgygyűjteményét.

Itt már lassan nem fér

A fiatalember úgy érzi, eljutott lassan oda, hogy a házban már nem fér a gyűjtemény. Egy másik porta vagy tágas melléképület volna erre a célra a legmegfelelőbb, és egye-

Érdekes, ma már szinte elfeledett eszközöket is vizionálhatunk itt (Fotó: Zolnai Sarolta)

lőre nem találtak egyetlen, közösségi tulajdonban levő tágasabb ingatlant sem. Így egyelőre marad a kiállítóteret a családi ház padlásán.

Többen jelezték, hogy szívesen

adnák át neki megőrzésre, kiállításra otthon porosodó tárgyait, és ő is szívesen adna át gyűjteményéből hasonló kezdeményezések számára olyan darabokat, amelyekből neki legalább tucatnyi van.

Állásfoglalás a román nyelv oktatása ügyében

A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége aggasztónak tartja a magyar nyolcadikos diákok román nyelv és irodalom tantárgyból elért próbavizsga-eredményeit. Az összesített eredmények vizsgálata alapján kijelenthetjük, hogy különösen a nyelvi szempontból izolált környezetben, tömbmegyékben vagy többségében magyar lakosságú vidékeken működő tanintézményekben regisztráltak 40%-nál is alacsonyabb átmenési arányt. Ugyanakkor megfigyelhető, hogy az eredmények fokozottan alacsonyak azon tanintézetekben is, ahol a vírusjárvány miatt az elmúlt esztendőben hosszabb ideig nem sikerült biztosítani az oktatás valamilyen formáját, valamint ahol jelentősebb arányban hátrányos körülmények között élő diákságot iskoláznak be. Megítélésünkben a

gyenge eredményeket részben az okozta, hogy az új tananyag bevezetésekor, négy évvel ezelőtt, elmaradtak a román nyelv oktatási szemléletváltását célzó további, ki-egészítő intézkedések. Az akut tankönyv- és segédanyaghiány, a mérési-értékelési követelmények, standardok kidolgozása terén 3 évig fennálló késlekedés és a mai napig érezhető bizonytalanság, következetlenség, illetve az új szemléletű oktatást alkalmazó pedagógusok célzott, átfogó továbbképzésének a hiánya eredményezték a jelenlegi próbavizsga eredményeit.

Aggodalommal látjuk azt is, hogy a júniusban nyolcadikos záróvizsgát tevő, ősszel kilencedik osztályt kezdő generáció helyzete a „kisérletességi” után semkinthető megnyugtatónak, hisz a mai napig stagnál a középiskolai tanterv kidol-

gozása, és nincs ezáltal semmilyen perspektíva a speciális román tananyag kidolgozására, alkalmazására vagy új tankönyvek kiadására. Ugyanakkor aggasztónak tartjuk azt az egyre gyakoribb jelenséget is, hogy a vizsgára való felkészítéssel egy időben a román nyelv alapszintű megtanulása is adott helyzetekben a közoktatásból a magánzférába kerül, fokozván az esélyegyenlőtlenséget.

Mindezek alapján állítjuk, hogy általános tekintetben a romániai magyar diákokat (különösen a tömbvidékeken és a nyelvi vagy más szempontból elszigetelt településeken élőket), illetve a kisebbségi magyar tanintézményekben vagy tagozatokon speciális tanterv alapján oktató román szakos pedagógusokat az elmúlt négy esztendőben a román nyelv tanulása, illetve okta-

tása terén fokozott mértékű hátrányos megkülönböztetés érte, hisz az esélyegyenlőséghez való jogukban érintette őket diszkrimináció.

A román nyelv oktatása, mint azt az elmúlt években is többször hangsúlyoztuk, különösen tömbmegyékben vagy nyelvi szempontból izolált közösségekben idegen nyelvi oktatás-módszertani eljárásokat igényel.

Ezen pedagógiai kompetenciák alapos és általános fejlesztését átfogó és következetes továbbképzési programokkal lehet csak biztosítani. Javasoljuk és szorgalmazzuk ezért egy országos, kormányzati vagy európai alapokból finanszírozott komplex, nyelvoktatás szemléletű továbbképzési program kidolgozását, amely biztosíthatja a kisebbségi románnyelv-oktatásban érintett összes pedagógus (tanítók, általános és középiskolai tanárok)

felkészítését, illetve egy állandó szakértői munkacsoport felállítását, amely a román nyelv tanulását támogató tananyagok és követelmények oktatási szintek közötti összehangolását biztosíthatja. Stratégiai fontosságú és halaszthatatlan intézkedésnek tartjuk továbbá az Országos Oktatáspolitikai és Értékelési Központ (Centrul Național pentru Politici și Evaluare în Educație) kisebbségi kirendeltségének mielőbbi létrehozását és működtetését. A 2021. május 5-én folytatódó tanév fennmaradó időszakának kihívásaira való tekintettel, végül arra biztatjuk pedagógusainkat, hogy az érvényben levő tetelminák követelményeire (szövegértés és szövegalkotás) helyezve a hangsúlyt biztosítsák tanítványaik minél megfelelőbb felkészítését a közelgő vizsgára.

Az RMPSZ Országos Elnöksége
2021. május 5.

Közzétette a civil szervezeteknek szóló pályázati kiírásait a Maros Megyei Tanács

Idén öt kategóriában hirdet pályázatot a Maros megyei önkormányzat. Az egyházi, szociális, ifjúsági és diákszervezetek, valamint sportegyesületek rendezvényekre, vetélkedőkre, konferenciák szervezésére, egyházi ingatlanok karbantartási és javítási munkálataira, sportesemények lebonyolítására, illetve versenyeken való részvételre igényelhetnek vissza nem térítendő támogatást.

„Idén a megye éves költségvetéséből a civil szervezeteknek 2.100.000 lejes keretösszeget biztosítunk, amelyet a saját tevékenységi területükön tudnak felhasználni. Tavaly a járványhelyzet miatt kénytelenek voltunk törölni a kulturális, sport- és egyházi projektekre meghirdetett pályázatainkat, az így felszabaduló összegeket a koronavírus-járvány kapcsán felmerülő intézkedésekre,

beruházásokra fordítottuk. Az idei kiírás ezért is ad okot egyfajta óvatosságra, hogy hamarosan visszatérhet minden a régi kerékvágásba. A 2021-es költségvetésből az egyházi civil szervezeteknek szánt támogatási összeget emeltük meg 100.000 lejjel, így idén 600.000 lejre pályázhatnak, ugyanakkor a szociális tevékenységet folytató civil szervezeteknek szánt keret maradt a tavalyi évhez hasonló, azaz idén is 800.000 lej. Továbbá 300.000-300.000 lejt a kulturális, illetve sporttevékenységet folytató civil szervezetek pályázhatnak meg, 600.000 lejes keret jut az egyházi projektekre” – tájékoztató Páter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke. Hozzátette: az ifjúsági szervezetek pályázati keretösszege 100.000 lej, ezek meghirdetését tanácsi határozattal kell még jóváhagyni.

A Maros Megyei Tanács ezekkel a projektekkel évente több száz olyan civil kezdeményezést megvalósíthat támogatja, amelyek fontosak a helyi közösség számára, ugyanakkor a szociális szervezetek által nyújtott szolgáltatások a rászoruló csoportoknak jelentenek nagy segítséget.

A pályázóknak legkevesebb 10 százalékos önrészt kell felvállalniuk minden projekt esetében. Egy szervezet legtovább két pályázatot adhat le egy kategórián belül.

A pályázatokat 2021. május 31-ig lehet benyújtani a Maros Megyei Tanács iktatójában. A pályázati kiírás, a kitöltendő űrlapok és a pályázat mellé benyújtandó iratok listája elérhető a megyei tanács honlapján, a www.cjmures.ro oldalon.

A Maros Megyei Tanács
sajtóirodája

Megyénkben péntektől oltanak a családorvosi rendelőkben

Az ortodox ünnep miatti háromnapos késéssel, pénteken megynk 33 családorvosi rendelőjében is elkezdődik a koronavírus elleni védőoltás. Bár 123 családorvos fejezte ki részvételi szándékát az oltási kampányban, részben az információ hiánya, részben pedig a páciensek érdektelensége miatt végül is 33 orvos igényelte az oltóanyagot.

Amint dr. Ferencz Loránd, a közegészségügyi igazgatóság igazgatóhelyettese tájékoztatót, a brassói központi raktárból ma érkezik az oltóanyag és a vakcináláshoz szükséges fogyóanyagok (fecskendő, maszk, kesztyű stb.), amiket ki is szállítanak a rendelőkbe, így péntektől megkezdődhet az oltás. Tudomása szerint az egészségbiztosítási pénztárnál a szerződések is elkészültek, továbbá minden olyan orvosi rendelő, ahol eddig is oltottak, alkalmas arra, hogy a távolságtartási előírásokat biztosítva beadják a vakcinát.

A családorvosi rendelőkben felvehető Johnson & Johnson oltóanyag előnye, hogy csak egyszer kell beadni, emlékeztető oltásra nincsen szükség. A rendelők ötadagos kiszervezésben kapják az oltóanyagot, amit hűtőszekrényben kell tárolni. Ha felbontják, a megmaradt adagokat szobahőmérsékleten három, hűtőszekrényben öt órán át lehet tartani. Ezért nagyon fontos, hogy azok, akik feliratkoztak a családorvoshoz, meg is jelenjenek az oltás felvételére, aminek egyszeri adagja is védelmet biztosít a Covid-19-betegség súlyos esetei ellen. (bodolai)

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon
Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Anya-gyerek kapcsolat

Édesanyánk hamuban sült pogácsája egész életünkben végigkísér

Lehet, hogy az anyai megérzések nem véletlenek? Valami örökre összekapcsolja az anyát a gyerekével? A „hamuban sült pogácsa”, amivel édesanyánk feltarisznyált bennünket, valóban meghatározza a felnőttkori életünket? Az egyik legerősebb, legősibb, legőstönösebb emberi kötődésünk, az anya-gyerek kapcsolat csodás, bonyolult és rejtelmes összefüggéseit térképezte föl a Lélekműhely legutóbbi, anyák napi előadásában dr. Ferenczi Enikő mentálhigiénés szakember, unitárius lelkész. Az online előadás a Duna Ház Facebook-oldalán volt követhető.

Menyhárt Borbála

Bizonyára mindenki számára ismerős az a misztikus kötődés, hogy hiába van tőle sok száz kilométerre, hiába él akár más országban, egy édesanya képes arra, hogy megérezze azt, ami történik a gyerekével. A mindennapi életünk történetei igenis bizonyítékai annak, hogy igen különleges az a kapcsolat, ami az anyát összeköti a gyermekével. A mentálhigiénés szakember saját tapasztalatát megosztva elárulta: amikor anyák napja alkalmából meglátogatta és köszöntötte az édesanyját, rádöbbsent, hogy ezek azok a pillanatok, amelyekből felnőttként is töltődünk, amelyek egyediek, és olyan mélyek, hogy nem bírunk eleget szippantani belőlük. Talán ha valamit az anya-gyermek kapcsolatáról így anyák napja alkalmával meg kellene tanulnunk, az az, hogy értékeljük mindazt, amit édesanyánk közelségében megélhetünk, a lehetőséget, hogy kifejezhetjük, hogy fontos számunkra.

Dr. Ferenczi Enikő úgy véli, két aspektusból lenne a legjobb megközelíteni ezt a témát: az egyik, hogy miként van jelen az anya az életünkben, miként befolyásolja a létünket ez a kapcsolat, a másik pedig az, hogy miként éljük meg ezt mi nőként, anyaként.

Az édesanyánkkal való kapcsolatunk meghatározza az életünket, hiszen édesanyánk szemén és érzésein keresztül ismerkedünk a világgal, ő az, aki bevezet nem csak a világ dolgaiba, hanem bemutatja nekünk az édesapánkat, a testvéreinket. Anyánk rezgésén keresztül érzékeljük azt, hogy mennyire biztonságos a világ, bizonyos emberek közelsége milyen érzést vált ki benne, majd bennünk. A másik szempont pedig az, hogy mekkora felelősség az anyaság, milyen nehéz ezt jól csinálni: jól szeretni, de nem túlzásba vinni, távolságot tartani, de mégis a biztonságot közvetíteni, felelősség, amire talán nem is vagyunk felkészülve, hanem nőiségünk, anyaságunkból adódóan apránként tanuljuk.

És bár az élet legszebb ajándéka anyává válni, arról is beszélni kell, hogy egy nő élete teljesen megvál-

tozik attól a pillanattól, amikor gyermeket szül, hiszen attól kezdve a gondolatai, a szívének egy része mindig ott van a gyermekével, függetlenül attól, hogy az hol van: közel, a szomszéd szobában, vagy kilométerekre tőle, netán más országban.

– Megváltozik az anya élete, gondolkodása, érzései, másként megyünk át az utcán, felelősségteljesebben vezetünk, és minden döntésünket annak függvényében hozzuk, hogy anyává váltunk – világított rá.

Nem minden anya-gyerek kapcsolat felhőtlen

A segítő szakember azonban azt is megjegyezte: nem lenne reális, ha nem beszélne arról, amivel a segítők gyakran szembesülnek, ha nem érintené azokat a szomorú, néha nagyon meredek történeteket, amelyek szintén az anya-gyermek kapcsolathoz kötődnek. Hiszen a mindennapokban vannak nem jól működő anya-gyermek kapcsolatok, sajnos találkozunk olyan helyzetekkel is, amikor az anya magatartása érzelmihiányos, nem tudja biztosítani azt a feltétel nélküli szeretetet, ami egyedi e földi létben. De másik végletként akár mesélhetne a túlfűtött, szinte megfojtó anyai szeretetről, amiben a gyermek nem képes felnőtté válni, vagy arról, hogyan zavar meg párkapcsolatokat az anya döntő és befolyásoló véleménye, netán az anyának a magatartása, aki túlszereti a fiát vagy a lányát, és nem tudja elfogadni, hogy az felnőtté vált, és önálló élete van. De mesélhetne anyákról, akik magányosan sírdognának, és azon gondolkodnak, vajon hol rontották el, mi az oka annak, hogy a gyerekek eltávolodott tőlük – osztotta meg a mindennapi munkája során tapasztaltakat a szakember. Mint mondta, a paletta nagyon színes, és ezek a történetek is ugyanúgy hozzátartoznak a mindennapi valósághoz, mint a felhőtlen, boldog anya-gyermek kapcsolatok.

Dr. Ferenczi Enikő ugyanakkor megjegyezte, a segítő szakmában töltött több mint két évtizedes tapasztalattal maga mögött nem tudja elfogadni azt, hogy valaki felnőtt emberként a boldogtalanságát azzal igazolja, hogy az édesanyja nem adott meg neki mindent.

– Tudom, hogy az életünk különböző, és van, aki többel indul, van, aki jóval kevesebbel, de nem tudnám a munkámat végezni, ha nem hinném, hogy mindenem túl lehet lépni. Hogy az ember eljuthat arra a szintre, amikor elfogadja a saját élete történetét, és azt mondja, neki ez jutott, és ebből kell feljutnia a boldogság, a kiegyensúlyozott lélek magasságába. Mindenem túl lehet lépni, még egy kevésbé szerető anyán is, vagy árszágon, bántottságon és sérelmeken is, mert valahol mi döntjük el, hogy mekkora erőt fektetünk abba, hogy dolgozzunk saját sorsunk alakításán.

Dr. Ferenczi Enikő

Lehet, hogy túl szigorúnak érzik egyesek, de nagyon a magaménak érzem, hogy ha egy nő gyereket vállal, már csak ezért tiszteletet érdemel. Tisztelni az anyát azért, mert kihordott, mert életet adott, és ezt megtoldani azzal a feltételezéssel, hogy megpróbálta a lehető legtöbbet adni. Az, ahogy viselkedett, a részéről a legtöbb volt, amit adhatott – véli a mentálhigiénés szakember, aki elismerte, kissé úgy van az anyasággal, hogy talán ezt sohasem lehet elég jól csinálni. Próbálkozunk, próbálunk nem túlszeretni, nem túl aggódónak lenni, de nem merné azt mondani gyerekei felnőtté válásakor, hogy mindent a lehető legjobban tett. Legfennebb annyit, hogy mindent megpróbált, és lehetőségei szerint mindent megadott.

Szeretni úgy, hogy ne akadályozzuk a szabadságát

– Ha pontokba kellene szedni, hogy mi az, amit az anya-gyermek kapcsolatban nyújtani kellene az anyának, azt mondanám, hogy az első és legfontosabb a szeretet, de mindenképp mellé tenném azt a két nagyon fontos aspektust, hogy megengedni gyerekeinknek, hogy szabadságban nőjenek fel, hogy a szeretetünk ne akadályozza őket a szabadon választásban és abban, hogy az életben megtalálják, felfedezzék és megvalósíthassák önmagukat. Az anyai szeretet az egyedüli feltétel nélküli szeretet. Az anya azért szereti a gyereket, mert az övé, nincsenek elvárásai, feltételei, és emiatt egyedi és semmi máshoz nem hasonlítható az anya-gyermek kapcsolat – hangsúlyozta. A kilenc hónap, amit az anya testében tölt a magzat, amikor mondhatni egy testben a két lélek, majd amikor felnőtté, és saját személyiséggel rendelkező felnőtt lesz a gyerek, a tudatalattija örizni fogja az anyához való kötődést, és ez a lelki kapcsolat sohasem szakad meg. Olyan erős és misztikus ez, hogy minden rezdülésünkben jelen van, még akkor is, ha nem tudatos. Ezért nagyon nagy az anya

felelőssége. Egy áldott állapotban lévő asszonynak minden rezgése, érzése átmegy a gyerek felé. Szerencsés az a gyerek, akinek egy kiegyensúlyozott, boldog édesanyja van, de mit kezd az, aki már az anyaméhben azt tapasztalja meg, hogy édesanyja boldogtalan, vagy a világ rezdüléseihez negatívan viszonyul, netán folyamatosan szorong. A pszichológia szerint amit a gyerek magzati korban tapasztal meg, az eléggé befolyásolja majd az életét, amennyiben ez a tapasztalat egy szorongó életérzés, valószínűleg sokkal nehezebben válik majd boldog, kiegyensúlyozott gyerekké, felnőtté. Ugyanakkor azt is édesanyánktól tanuljuk, hogy jó itt lenni ezen a földön, kisgyerekként azt érezni, hogy anyánkban jelen van az élet szeretete. Az anyák ezen túl azt is megtanítyják gyerekeiknek, hogy milyen nőként élni a földön, nagyon szerencsések azok a gyerekek, akik az anya-gyermek kapcsolatban azt szívják magukba, hogy jó nőnek lenni. Érezhetjük tehát, hogy mekkora felelősség az anyaság – mutatott rá dr. Ferenczi Enikő.

Az anya-gyermek kapcsolat egyik nagy kihívása a szabadság és az önállóság biztosítása.

– Lássuk be, hogy néha elkövetjük azt a hibát anyaként, hogy túlzottan beszólunk gyerekeink életébe. Nagyon nehéz az anya-gyermek kapcsolatban úgy jelen lenni, hogy ne befolyásoljuk, ne irányítsuk túl a gyerekeinket. Azt szoktuk mondani, hogy tíz-tizenkét éves korig mindent megtanítunk a gyerekeinknek, ami fontos, és utána anyaként legyen türelmünk, és bizunk abban, hogy minden, ami fontos, már átadtuk nekik, és ők jól fognak dönteni. Elengedni a gyerekeink kezét akkor, amikor kell, megtanítani arra, hogy bízzon magában, hogy a jó döntést fogja hozni, hogy bizalommal legyen mások iránt, de ugyanakkor azzal a fenntartással, hogy sok mindenre számíthat az emberek részéről, igen nagy feladat és felelősség – hívta fel a figyelmet a szakember.

Ölelj át, tegyél le, majd hagyjál békén

– Azt mondják, három szakasz van az ember életében mielőtt felnőtté válik: az első az *ölelj át szorosán*, a második a *tegyél le és engedj el*, a harmadik pedig a *hagyjál békén*. Édesanyaként oda kell figyelni ezekre és arra, hogy mindig azt tegyünk, amit éppen tennünk kell, és úgy tegyünk, hogy az éppen jó legyen. Az „ölelj át szorosán” szakasz az élet első néhány évére jellemző, amikor a gyerek anyja nélkül bizonytalanságban él, amikor az anya jelenléte létfontosságú számára... Utána anyaként nehéz elfogadni azt, hogy gyerekeink felnő, és már 5-6 évesen picikét tartózkodóbb lesz, már nincs annyira szüksége ránk, és pszichológiai szempontból bekövetkezik a „tegyél le, és engedj el” időszak. És

mi, ha félelemmel is, de letesszük, úgy, hogy még csetlik-botlik, ha megüti magát, fel kell állnia, és fájdalmaiból, tapasztalataiból tanul. A fejlődésnek a része az, amikor megbízunk annyira a gyerekeinkben, hogy merjük őket elengedni. A harmadik időszak a „hagyjál békén”. Az édesanyák, akiknek tinédzser gyerekeik van, nagyon is értik, miről beszélnek. Hogy hol van az a határvonal, amikor a gyerekeink már nem engedni, hogy megpusziljuk vagy megöleljük, főleg a barátaik jelenlétében; ilyenkor minden mozdulata és utasítása arról szól, hogy hagyjál békén. Vagy számtalanszor megfogalmazzák, hogy anya, ezt most már harmadszor mondd. Igen, aggodunk értük, de ne feledjük, hogy aggodó szeretetünk számukra teher lehet – világított rá a segítő szakember.

Be kell látnunk, hogy anyaként egy idő után már csak annyit tehetünk a gyerekeinkért, hogy beállunk a háta mögé, hogy érezze a biztonságot, azt, hogy ott vagyunk, de állunk, és megvárjuk, amíg hozzánk fordul, a lépéseit nem próbáljuk befolyásolni. Gyermekünk arra lépnek, és arra fordulnak, amerre ők szeretnének, azt a döntést hozzák, ami szerintük a legjobb. És a „hagyjál békén” arról is szól, hogy bízzál bennem, már mindent tudok, amit megtanítottál nekem. Bár gyakran szeretnénk előreszaladni, megvédeni őket, nem tehetünk mást, mint hogy álljunk a hátuk mögött, és bizunk abban, hogy jó döntést fognak hozni.

Szerencsés az, akinek felnőttként még életben van az édesanyja!

Anyák napja alkalmából dr. Ferenczi Enikő azokhoz is biztatóan szólt, akiknek nem a legfelhőtlenebb a kapcsolatuk az édesanyjukkal. Mint mondta, szerencsések azok, akiknek felnőttként még életben van az édesanyjuk, és mindaddig van lehetőségük változtatni a kapcsolatukon. Talán nem gondolunk bele elég gyakran, milyen jó, hogy van nekünk, milyen szerencsések vagyunk, hogy felnevelt, és számíthatunk rá. Hiszen felnőttként is, ha örömmünk van, neki mondjuk el, ha bánatunk van, neki panaszoljuk el, és aggodunk az édesanyánkért, még akkor is, ha nem fejezzük ki.

Mint mondta, lelkigondozóként gyakran szembesül a terápián azzal, hogy valaki nem beszél az édesanyjával, és kezdi magyarázni, hogy miért. A szakember azonban úgy gondolja, teljesen mindegy a miért, nem zárhatjuk ki az életünkben az édesanyánkat. Ezért, ha kell, merjünk bocsánatot kérni, kifejezni az érzelmeinket, merjük megköszönni, milyen jó, hogy van nekünk. Ha valamit elrontottunk, vagy nem fektetünk bele energiát, próbáljunk ezen változtatni, mert sohasem késő leülni, beszélgetni, bocsánatot kérni, átrendezni a kapcsolatunkat – hangzott a jó tanács.

Illusztráció

A szerhasználatról a digitális függőségig

Melyek azok a figyelmeztető jelek, amelyek láttán a szülő arra gyanakodhat, hogy gond van a tinédzserkorú gyerekével, netán kábítószerhez nyúlt, vagy éppen naphosszat a számítógép előtt ül, a telefonját babrálja? Mit tehet a pedagógus, aki egyik-másik diákjánál szenvedélybetegségre utaló jeleket vél felfedezni? – többek között ezekre a kérdésekre próbáltak választ adni a meghívott szakemberek, dr. Bakk-Miklósi Kinga pszichológus, egyetemi tanár, valamint Bartha Éva klinikai pszichológus azon az online beszélgetésen, amit a Maros Megyei Magyar Diáktanács szervezett a diákokat is érintő függőségek kapcsán.

Dr. Bakk-Miklósi Kinga (Fotó: Facebook)

arra, hogy kitűnjenek. Ugyanakkor előjel lehet a kedvezőtlen családi környezet, a támogató háló hiánya, a nehéz gyerekkor. Egymagukban ezek nem eredményeznek függőséget, viszont ezen tényezők ötvöződése oda vezethet.

Bartha Éva hozzátette: a kamaszokra jellemző, hogy szeretnek erős élményeket megtapasztalni. De ezenfelül az is, hogy a kortárs csoport nyomása sokat nyom a latban, fontosak számukra a barátságok. Ha a közösség részéről ezek biztosítva vannak a fiatal számára, akkor kevésbé lesz szüksége arra, hogy az élményeket, örömeiket nem természetes úton szerezze meg. A szakember rámutatott: igazából azt tartja kihívásnak a szülők, illetve a közösség számára, hogy olyan programokat szervezzenek, olyan környezetet biztosítsanak, ahol nagyon sokat kaphatnak a fiatalok.

Sajnos az a tapasztalat, hogy elég sokan kísérleteznek kábítószerrel, pszichoaktív szerekkel, és ez a trend kezd eléggé elfogadottá válni, holott nem az a normális, hogy valaki mesterséges úton tegyen szert élményekre, hanem az, hogy ezt a sport, a barátságok, a közösségi lét, a kirándulások révén érje el.

Hozzátette: azok, akik szert használnak, lehet, azt tapasztalják, hogy rövid távon valóban jó érzéseket kelt bennük, örömet okoz nekik, hosszú távon viszont fájdalmat és leépülést okoz, gyakran küzdenek szorongással, depresszióval, pánikrohamokkal. Serdülőkorban eleve gyakori a depresszió, akár amiatt is, mert túlzottak az elvárások a szülők, a tanárok részéről, nagy a teljesítménykényszer. Ezért fontos lenne olyan életkézségeket tanítani a fi-

ataloknak, amelyek segítenek nekik abban, hogy meg tudjanak küzdeni a stresszhelyzetekkel, a problémákkal, és ne érezzék úgy, hogy ehhez stresszoldó szerekhez kell nyúlniuk.

Gyanús jelek

A kérdésre, hogy melyek azok a jelek, amelyek esetén a szülő arra gyanakodhat, hogy gyerekenél függőség állhat fenn, Bakk-Miklósi Kinga kifejtette: általában magatartásbeli és érzelmi változások jelentkeznek, és amennyiben nem jutnak hozzá a szerhez vagy ahhoz, ami számukra örömet okoz, elvonási tünetek léphetnek fel. Megjegyezte, gyerektáborok után több ízben számoltak be arról a szervezők, hogy ha a gyerekek egy teljes napig nem kaphatják meg a telefonjukat, estére igen furcsa dolgokat észleltek rajtuk. És nem hisztire kell gondolni, hanem a verejtékezéstől a tenyérizadásig és a pupillatágulásig különféle vegetatív tünetek jelentkeztek, amelyek tulajdonképpen elvonási tünetek, mert nem jutottak hozzá a számukra örömszerzést jelentő tárgyhoz, jelen esetben a telefonhoz.

További jellemző a függőre, hogy a túróképessége egyre fokozódik, azaz minél több adagot kell kapjon a serből ahhoz, hogy ugyanazt a hatást kiváltsa, illetve minél hosszabb ideig kell például telefonozzon, ahhoz, hogy a nyugalmi állapotot, az örömet vagy a higgadságot elérje. Ugyanakkor a környezet, illetve a szülők azt vehetik észre, hogy a serdülő kezd elveszíteni más dolgok iránti korábbi érdeklődését, életmódváltás következik be nála, ami furcsának tűnhet, illetve elkezdene romlani az iskolai eredményei. A szülők hajlamosak a kamaszok számlájára írni, de nem feltétlenül erről van szó – hívta fel a figyelmet a pszichológus.

Nem tilthatunk, ha nem kínálunk alternatívát

A beszélgetésen is felmerült a kérdés, hogy manapság, amikor egyre jellemzőbb a diákok körében a digitális eszközök túlzásba vitt használata, mit tehet a szülő, amennyiben a digitális függőség jeleit véli felfedezni csemetéjén.

Bartha Éva szerint nagyon fontos megszabni a határokat, minél fiatalabb a gyerek, a szülő annál inkább határt tud szabni a digitális eszközök használatára. Egyértelmű, hogy a digitális világnak vannak jó

oldalai is, és manapság elkerülhetetlen ezeknek az eszközöknek a használata, ellenben fontos, hogy a szülő mindig pontosan tudja, hogy ezeket mire használja a gyerek, milyen játékokat játszik. Ha jó a kapcsolat a szülő és a gyerek között, akkor tudnak erről beszélgetni, ugyanakkor fontos az is, hogy a megszabott időn túl a szülő tudjon olyan lehetőségeket felkínálni, amiben a gyerek is örömet leli, például kirándulásokat, közös programokat. Az együtt töltött minőségi idő gátat tud szabni annak, hogy valaki túlságosan elmélyüljön az internethasználatban – hangsúlyozta.

Bakk-Miklósi Kinga szerint fontos szempont az is, hogy nem lehet valamit elvenni úgy a gyerektől, hogy nem adok cserébe valami mást. Nem tilthatom le valamiről, ami számára örömet jelent – még akkor sem, ha káros –, ha nincs elképzelésem arról, hogy mit javasolok cserébe. Cserébe adhatunk kapcsolatot, odafigyelést, minőségi időt, vagy akár szakemberi segítséget, amennyiben az szükséges. Mint mondta, be kell látni, hogy nem mindig tud mindent megoldani a szülő, előfordul, hogy fogalma sincs, mihez kezdjen a helyzettel, és lehet, hogy ő is egyre ingerültebb, frusztráltabb lesz, mert látja, hogy esetleg függőségi problémákkal küszködik a gyereke. Semmi esetre sem szabad önmagát okolnia, túlméretezni a saját felelősségét, hiszen vannak helyzetek, amikor a megoldáshoz igenis szükség van szakember segítségére vagy akár a tágabb értelemben vett család összefogására.

Járványhelyzetben mit kezdünk a gyerekekkel?

Többek között ez a kérdés is felmerült az előadást követő szülők részéről, hiszen immár több mint egy éve a képernyő elé kötözött az iskola, a kapcsolattartás. Bakk-Miklósi Kinga egyetértett azzal, hogy jelen helyzetben számos pluszfeladat hárul a szülőkre, akiknek azt tanácsolta, hogy olyan tervezett programokat próbáljanak kitalálni a gyerekek számára, amiben úgy érzik, hogy nincsenek egyedül hagyva.

– Nem hiszem, hogy például egy hatodikos meg tudja tervezni úgy a napját, hogy estére elégedett, boldog legyen. Szülői segítség kell ehhez. Szülőként is tudatosítanunk

Bartha Éva (Fotó: Facebook)

kell, hogy ez most az az időszak, amikor több teret tölt ki a telefon, az internethasználat, de ne legyen kizárólagosság, ne csak azzal foglalkozzon reggeltől estig a gyerek.

Mit tehet a pedagógus?

A kérdésre, hogy milyen mértékben avatkozhat be egy pedagógus, amennyiben úgy látja, hogy a diákjával gond lehet, viszont esetleg a szülő nem akar tudomást venni a dologról, Bakk-Miklósi Kinga rámutatott: a tanárnak – főleg, ha osztályfőnök is – a felelőssége jelezni a szülőnek, hiszen a tanár nemcsak oktat, hanem nevel is. A szakember szerint azonban oda kell figyelni arra, hogy kellő tapintattal, illetve úgy közölje a szülőkkel a gyanúját, hogy az üzenet vehető legyen, mert sokszor ott bukik el a dolog, hogy támadásként érzékeli a szülő, elzárkózik, hárít, vagy nem veszi komolyan. Jó esetben kialakul egy együttműködés szülő, tanár, netán iskolapszichológus között, ellenben ha a szülő elzárkózik, a tanárnak adott ponton elfogy a kompetenciája, van egy határ, amit nem tud átlépni, nem léphet be a diák személyes életébe. Ezen a ponton merül fel a kihívás, hogy az iskolai környezetben mennyi az a támogatás, amit tanárként nyújthatunk.

Bartha Éva hozzátette: fontos, hogy ne kezeljük tabutémaként ezeket a kérdéseket, még akkor sem, ha ellenállás mutatkozik akár a diák, akár a szülő részéről. Mint mondta, találkozott már olyan helyzettel, amikor a pedagógusok észrevették, hogy a diákjaik szert használnak, és szakembereket kértek fel, hogy prevenció előadásokat tartsanak a tanároknak, szülőknek, diákoknak egyaránt.

Menyhárt Borbála

A függőség egy olyan állapot, amely hátrányos helyzetbe hozza az egyént, és az esetek többségében a környezetet is. Általában ártalmatlan kísérletezésből indul a dolog, és odáig fajul, hogy ez a viselkedés elszabadul, dominánssá válik, áthatja akár az egyén teljes életét, hétköznapjait – mutatott rá Bakk-Miklósi Kinga. A szakember szerint el kell különíteni a kémiai, valamint nem kémiai függőségeket. Miközben előbbi valamiféle szer használatával kapcsolatos, például kábítószer- vagy alkoholfüggőség, a nem kémiai téren igen széles a paletta, szinte bármiből kialakulhat függőség, ha elhatalmasodik rajtunk, és kényszerre válik. Lehet ez pénzszerezés, játék, vásárlás, internet, munka, illetve a telefonhasználat is válhat függőséggé. A 21. században a leggyakoribbak talán az internet-, okostelefon-, kábítószer- és alkohol-, valamint a szociális hálótól való függőség.

Egyre inkább online-ba megy át az életterünk

A Romániai Kábítószer Elleni Ügynökség legutóbbi jelentése szerint nálunk a leggyakrabban előforduló szer a kannabisz, nagyon sokan, akik bekerülnek az egészségügyi segítő rendszerbe, kannabiszt használnak. Az utóbbi időben növekedett azoknak a száma, akik emiatt kérnek segítséget, illetve az új pszichoaktív szerek miatt is nagyon sok ember pszichiátriai kezelésre szorul – fejtette ki Bartha Éva, aki az egyre nagyobb méreteket öltő digitális függőség kapcsán elmondta: most, amikor az oktatási rendszer is elősegíti azt, hogy állandó jelleggel az online térben vagyunk, még nagyobb a kihívás, még fokozottabb a veszélye annak, hogy elkezd leszűkülni az élettér, és egyre inkább az online térben éljük meg azokat a dolgokat, amelyek egyébként a valóságban kellene történnének. Különösen a fiatal korosztály (a 13-14 évesek, illetve ennél nagyobbak) veszélyeztetett, azért is, mert nincs még kialakulva a személyiségük, érzékenyebbek, így fogékonyabbak lehetnek akár a szerhasználatra, akár a „digitális mérgezésre”.

Bakk-Miklósi Kinga is egyetértett abban, hogy a serdülők a legveszélyeztetettebbek, hiszen ebben az átmeneti periódusban az identitásukat keresik, és ez a keresés rengeteg frusztrációval, stresszel jár együtt. Sokan szoronganak, nehézségeik adódnak a kapcsolatok kialakításában. Ez a korosztály hajlamos arra, hogy főlényt szeretnének mutatni másokkal szemben, ami általában önbizalomhiányból ered, és a kábítószer-használatban vagy az alkoholfogyasztásban lehetőséget látnak

Illusztráció

(Fotó:pcworld.hu)

Tavaszi könnyed fogások

Rózsa Enikő

Tavaszi színes zöldségleves

Egy jó evőkanálnyi kacsasíron három közepes méretű murkot kis kockára vagy karikára vágunk. Addig dinszteljük, míg a zsír szép sárga színű lesz, körülbelül 6 percig. Egy kisebb karalábét, 1 szál petrezselyemgyökeret, 1 nagy szelet zellergyökeret, 1 darab friss piros kápiapaprikát tisztítás után szintén felkockázunk, és hozzáadjuk a murokhoz, majd feltöltjük 3 l vízzel. Hozzáadunk pár szem fekete borsot, 3 hús-

leveskockát, 1 cikk fokhagymát. Kb. fél órát főzzük, gyöngyözve, akárcsak a húsleves. Egy jó szelet friss káposztát felaprózzuk, 1 dl vagy egy pohár zöldborsót, 3 darab újkrumplit kockára vágva hozzáadunk a készülő levesünkhöz. 2 evőkanál rizst alaposan megmosunk, és ezt is hozzáadjuk, majd legvégén tördelt széles házi laskát is, kb. egymaréknit. De helyettesíthetjük például 2 evőkanál tarhonyával, reszelt tésztaival, vékony laskával, rongyostésztaival. Miután elkészült, vagdalt zeller- és petrezselyemzöldet adunk hozzá, és ízesíthetjük még ízlésünk szerint. Aki pikánsan szereti, chilit is adhat hozzá.

Fűszeres újkrumpli kicsit másként

Az apró újkrumplit jól megmossuk, és sós vízben főni tesszük. Vigyázzunk, hogy ne repedjenek szét. Meghámozzuk és egészben hagyjuk. 10 dkg vajot felolvasztunk, 2 gerezd fokhagymát pépesítve hozzákeverünk, nagyon kevés sáfrányt, makk-

kanálnyi füstölt pirospaprikát, makkáskanálnyi mézet, 1 gerezd rozsmaringot, sót, darált borsot ízlés szerint, és fél dl száraz fehérbort. Az egészet 10 percen át folytonosan kavargatjuk. Legvégén 2 evőkanál olívaolajat is adunk hozzá. A kihűlt újkrumplit beleforgatjuk a fűszeres masszába, majd picit átsütjük. Sajtot is reszelhetünk rá. Egy-magában, friss zöldségsaláta kíséretében is nagyon finom tavaszi eledel, vagy bármilyen hússal, köretként is fogyasztható.

Finom pisztráng

A megtisztított pisztrángokat megsózzuk, borsozzuk, fokhagymapéppel kívül-belül, majd vékonyan mustárral is bekenjük, és bevagdaljuk. A pisztráng belsejébe egy szál friss kaprot, szemes borsot, egy szelet hagymát, pár cikk fokhagymát simítunk, és egy éjszákára lefóliázva a hűtőbe tesszük. Másnap a belsejéből eltávolítjuk a zöldségeket. 20 dkg puliszkalisztet, 3 evőkanál lisztet, 1 kávéskanál pirospaprikát, 3 evőkanál prézlit összekeverünk, és a pisztrángokat belehempergetjük. Forró olajban, lassú tűzön mindkét oldalát ropogósra sütjük. Citromkarikával, friss salátával fogyasztjuk, de rizszel, szalmakrumplival vagy krumplisalátával és muzsdéjjal is fenséges.

Vajas kuglóf

Szükséges hozzá: 25 dkg puha vaj, 20 dkg porcukor, 2 tojás, 4 tojássárga, 1 citrom héja, 2 vaníliaapor, 1 dl tejszín, 2 dl tej, 1 süttőpor és 25 dkg liszt. A tészta negyedrésszébe két evőkanál kakaóport kavarrunk, és forgatunk egyet a sárga

masszán. Márványos lesz. (Alkalomadtán magvakat is teszünk hozzá, máskor csokival öntöm le, legutóbb kevés karamellöntettel fogyasztottuk.) A formát kivajazzuk, megszórjuk lisztel, 180 fokon 30 percig, majd 160 fokon további 25 percig sütjük.

Jó étvágyat kívánok!

Megkezdték a Pfizer-vakcina használatának vizsgálatát a 12-15 éves korosztálynál

Az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) megkezdte annak értékelését, hogy a Pfizer és a BioNTech vállalatoknak az új típusú koronavírus ellen (SARS-CoV-2) kifejlesztett vakcinája alkalmazható-e a 12-15 éves korosztálynál – közölte az uniós ügynökség hétfőn.

Az Európai Unió gyógyszerfelügyeleti hatóságának szerepét betöltő, amszterdami székhelyű ügynökség közölte: a Pfizer és a BioNTech gyógyszer- és biotechnológiai cégek Comirnaty névre keresztelt oltóanyaga jelenleg a 16 éveseknél idősebbek esetében alkalmazható a koronavírus megelőzésére. Az uniós ügynökség illetékes kockázatértékelő bizottsága (PRAC) gyorsított eljárás keretében végez értékelést a gyártók kérelme, illetve az azzal együtt benyújtott, a 12 éveseknél idősebb fiatalok bevonásával végzett klinikai vizsgálatok eredményei alapján. A bizottság véleményét várhatóan június végéig közzéteszi – tájékoztatott a gyógyszerügynökség. A Pfizer és a BioNTech pénteken nyújtott be kérelmet, hogy az EMA a készítményük úgynevezett feltételes forgalomba hozatali engedélyét (CMA) egészítse ki azzal, hogy az indikáció – orvosi alkalmazási javallattal – a 12-15 év közöttiekre is vonatkozik.

Amennyiben az EMA szakbizottsága ajánlani fogja a kiegészítést, a módosított engedély mind a 27 EU-tagországban júniustól érvényes lehet. A Pfizer és a BioNTech március végén jelentette be, hogy az úgynevezett harmadik fázisú klinikai vizsgálat alapján a Comirnaty százszázalékos hatékonysággal véd a SARS-CoV-2 okozta betegségtől (Covid-19) a 12-15 éves korosztályban. Megfigyelték azt is, hogy az oltás nagyon erős immunválaszt vált ki a korcsoportba tartozó gyerekeknél. Az oltóanyag biztonságosságát és hatékonyságát a kisgyermeknél és a félévesnél nagyobb csecsemőknél is vizsgálják. Az első vizsgálati eredmények júliusban lehetnek meg az 5-12 éves korosztályról, szeptemberben pedig a még kisebb gyerekekről.

A Pfizer/BioNTech-féle vakcina volt az első, amelyre forgalmazási engedélyt adtak ki az EU-ban. A két adagból álló oltások beadása tavaly karácsonykor kezdődött. A beszerzéseket a tagországok megbízásából és felügyelete mellett intéző Európai Bizottság tavaly novemberben 300 millió, január elején további 300 millió adag megvásárlásáról kötött keretszerződést a gyártókkal. Magyarországra már több mint 2,5 millió adagot szállítottak az oltóanyagból. (MTI)

Az EU az uniós beutazási korlátozások enyhítését javasolja A WHO ajánlásával rendelkező vakcinával beoltottak esetében is

Az Európai Bizottság javaslatot terjesztett elő hétfőn azzal a céllal, hogy a tagállamok enyhítsék az Európai Unióba irányuló, nem alapvető beutazásokra vonatkozó jelenlegi korlátozásokat mind az Európai Unióban engedélyezett védőoltásokkal, mind az Egészségügyi Világszervezet (WHO) által sürgősségi felhasználásra alkalmasnak ítélt oltóanyagokkal beoltottak esetében is.

Az uniós bizottság közleménye szerint a javaslat azt szorgalmazza, hogy a tagállamok ne csak a jó járványügyi helyzetben lévő országokból érkezők számára engedélyezzék a nem alapvetően szükséges beutazást, hanem azok esetében is, akik az Európai Unióban engedélyezett védőoltások valamelyikének összes ajánlott dózist legalább 14 nappal érkezésük előtt megkapták. Engedélyüket a tagállamok azokra a vakcinákra is kiterjeszhetnék, amelyeket az Egészségügyi Világszervezet felvesz a sürgősségi felhasználásra alkalmas oltóanyagok jegyzékébe. Az utazóknak beoltottságukat a tagállami hatóságok által egyedi alapon kiadott tanúsítvánnyal vagy az Európai Bizottság által egyenértékűnek elismert tanúsítvánnyal kell bizonyítaniuk – húzták alá. Arra figyelmeztettek, hogy amennyiben a tag-

államok felszámolják a negatív PCR-teszt bemutatását megkövetelő szabályozást, illetve a beoltottakra vonatkozó karanténkötelezettséget, akkor ezeket a szabályokat az EU-n kívülről érkező, szintén beoltott utazókra is érvényessé kell tenniük. A tagországoknak lehetővé kell tenniük az EU-n kívüli országok tanúsítványainak elfogadását is, de szigorúan kell ellenőrizniük az igazolványok hitelességét, érvényességét és azt, hogy tartalmazzák-e az összes vonatkozó adatot. Lehetővé kell tenniük továbbá, hogy oltott szüleikkel az oltásban nem részesült gyermekek együtt utazhassanak, ha legalább 72 órával korábban kiállított negatív PCR-teszttel rendelkeznek. A tagállamok az érkezés után további tesztkötelezettséget írhatnak elő – tették hozzá.

Közölték: a nem alapvető utazásokra vonatkozó jelenlegi korlátozások enyhítését célzó javaslatát az Európai Bizottság az oltási programok végrehajtásában elért előrehaladásra és a globális járványügyi helyzet terén megfigyelhető fejleményekre hivatkozva tette közzé. A koronavírus-variánsok megjelenése és az esetlegesen kialakuló további járványhullámok miatt az uniós bizottság új mechanizmus bevezetését is javasolta, mely lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy visszafordíthatóak rendkívüli intézkedéseik

több lépcsőben megvalósítani kívánt lazítását. Az uniós szinten összehangolni szükséges mechanizmus annak kockázatát kívánja csökkenteni, hogy az aggodalomra okot adó vírusmutációk bejussanak az EU területére.

Az Európai Unió első alkalommal tavaly június végén tette közzé azokat az országokat felsoroló listáját, amelynek állampolgárai korlátozásmentesen léphetnek be az EU-ba. A listán jelenleg Ausztrália, Új-Zéland, Ruanda, Dél-Korea, Japán, Thaiföld és Szingapúr szerepel. A listáról korábban lekerült Montenegró és Szerbia, Tunézia, Georgia, Kanada, Algéria, Marokkó és Uruguay. A Kínára vonatkozó korlátozásokat az uniós akkor oldja fel, ha az a másik oldalon is kölcsönösen megtörténik. Andorra, Monaco, San Marino, a Vatikán, Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc állampolgárai szintén korlátozások nélkül utazhatnak be az uniósba. Az az ország számít biztonságosnak, amelyben az új koronavírus-fertőzötték számának növekedése az EU-s átlaghoz közeli vagy az alatti. A lista alkalmazása jogilag nem kötelező erejű, azonban egy tagállam nem határozhat úgy, hogy valamely, a jegyzéken nem szereplő uniós kívüli országra vonatkozóan feloldja az utazási korlátozásokat azelőtt, hogy erről összehangolt döntés születne. (MTI)

„A wittenbergi fülemile” (2.)

Szilágyi Mihály

Luther nem csak a teológia terén volt korszakalkotó, őt tekinthetjük az első protestáns zeneszerzőnek is. Tudta, hogy az ének elősegíti tanainak terjesztését. Nem amolyan mellékes tevékenységet látott az éneklésben, hanem valódi segítőtársat. Egyházi énekköltőként és zeneszerzőként is ismert volt. Még az ellenségei is elismerték zenei tudását. Egy bizonyos Cochlaeus nevű egyetemi tanár lanttal a kezében játszott Luther-paródiát. Cyriacus Spangenberg német festő a reformátort családja körében, lanttal a kezében ábrázolta. Hans Sachs, a híres mesterdalnok egyenesen wittenbergi fülemilének nevezi az új tanokat hirdető papot.

Tény, hogy Luther a Biblia mellett egyházi énekeskönyvet is adott a népeknek. Szükség volt erre, mert azelőtt az énekek nagy többsége latinul zengett, a reformáció pedig az anyanyelven szóló istentiszteletet helyezte előtérbe. De hogyan lett zeneköltő a reformátorból? 1523-ban jutott el hozzá a hír, hogy két rendtársát máglyán égették meg, mert az ő hitelveit követték. Luther mélységesen megrendült, és a két mártír emlékére megírta első énekszövegét:

„Szórd szerte a szeleknek,
Vagy hullám-árba dobd;
Ne félj, gondozva lesznek
A szentelt hamvak ott.
Szétszört porukból ébred
Új élet mindenütt,
Atyánk, te befogadad
Végső lehelletük.

A Sátán diadalmát
Nem ül szemben velük.
Ők holtan is beszélnek
S mint ércnek zengzete
Fülébe zúg a népek
Az Úr nagy szent neve.

Tanúbizonyosság végett
Terólad, Istenünk.”

(Hegedűs István fordítása)

Az éneket újabb énekek követték. A zsoltárok közül is akadt néhány, amelyik alapjául szolgált egy-egy új énekszövegnek, latin énekeket is átdolgozott német nyelvre. Német dallamokat és szövegeket is ötvözött zeneművészetében. Leghíresebb és legismertebb éneke az *Erős várunk nekünk az Isten kezdetű*. Ez a dallam ihlette Felix Mendelssohn-Bartholdy *Reformáció* című (5.) szimfóniáját. Az ének 1527 végén vagy 1528 elején keletkezhetett.

Luther összesen 36 énekszöveget szerzett, és ezzel az evangélikus egyházi énekestílus megeremtőjévé vált. Humanista elképzelés szerint az énekekre az énekelhetőség jellemző. A népdalok könnyedségét vette alapul, és az volt az elve, hogy „az édesanyát a házban, a gyermeket az utcán, a közembert a vásáron hallgasd meg, és annak a szájáról lesd el” az éneklés természetességét. Egy Selnecker Miklós nevű lipcsei lelkész úgy vélekedett a lutheri énekekről, hogy „ha dr. Luther Márton semmi munkát nem végzett, és Krisztus egyházának semmi mást nem hagyott volna maga után, mint csupán az egyházi énekeit és zsoltárait: úgy ez is elég volna, soha nem tudnánk neki megköszönni és meghálálni”.

Barátai jegyezték fel róla, hogy fiatal diákként egy kiránduláson véletlenül megsebesítette magát, és emiatt a szálláson kellett maradnia. Míg a többiek barangoltak, ő azalatt megtanulta a lantjátékot. Később fuvolázni is megtanult. Házassága után, amint gyarapodott a család létszáma, esténként

nagy éneklés volt a reformátor házában. Egyik barátja szerint tiszta, csengő tenor hangja volt. Házában gyakran fordultak meg zenészek, és olyankor mindig zengett az ének. Nem határolódott el a világi énekektől sem, sőt volt, amikor szavá is tette, hogy sok világi énekből sugárik az élet, a vidám lélek, miközben sok az élettelen, rideg egyházi ének.

A zene történet írói följegyezték róla, hogy Luther honosította meg a családokban a házi éneklést, ez pedig kijelölte az irányvonalat Johann Sebastian Bach muzsikájának is. A zeneelmélet terén is otthonosan mozgott, mert képes volt négyszólamú kórusletétek írására is. Luther 1524-ben kiadott első énekeskönyve előszavában ekképp vélekedett a zenéről: „Én minden művészetet, különösen a zenét szívesen látom annak szolgálatában, aki adta és teremtette”. „A zene szép és dicső ajándéka Istennek, és közel áll a teológiához.

Az én kevés zenetudományomat sokért nem adnám. Az ifjúságot mindig rá kell szoktatni erre a művészetre, mert finomak és ügyesek lesznek általa az emberek.” „Aki ezt a művészetet érti, az jó modorú, és mindenben ügyes. A zenét meg kell tartani az iskolákban, mert szükség van reá.”

Luther életében 1542-ben kezdődött az élettől való búcsúzkodás gondolata. Ekkor halt meg Magdalena nevű lánya, ami nagyon megviselte a tudós papot. Ettől kezdve egyre gyakrabban mondogatta, hogy „gyenge vagyok, nem bírom tovább”. 1546 januárjában hazautazott Eislebenbe, hogy kibékítse az ott civakodó grófokat. Utazása eredményesnek bizonyult. Az idős professzornak azonban ez volt az utolsó földi sikere. Már nem volt ereje visszautazni Wittenbergbe, mert 1546. február 18-án meghalt.

Emlékét a teológusokon kívül számtalan művészi alkotás is őrzi.

1.	AZON A HELYEN	SZIBÉRIAI FOLYAM MÁGNÁS MKISKA-HÓS	HAZA	ASSOCIATED PRESS (RÓV.)	VETEMÉNYES	F. BAUM VÁRAZSLÓJA ÁTKAROLÓ	IDŐS	AZ ÓPIUM ALAPANYAGA	FAFAJTA LATIN ELŐTAG: KETTŐ	KICSINYÍTÓ KÉPZŐ VISZ AZ ÁR	EURÓPAI ÁLLAM (RÓV.)	TÖRVÉNY (FRANCIA)	OLLÓS ÁLLAT
Sextus Propertius ókori római elégiaköltő véleményét idézzük a rejtvény fősoraiban.	J												T
A TANTÁL VEGYJELE			NÉMET AUTÓMÁRKA LATIN CSONT			A NEVÉRE JEGYZETŐ CSEREMISZ				MEGRÁZKÓDÍTÁS DAL			
KIRÁLYI ÜLŐHELY BECÉZETT MIHÁLY				PAZAR, KIVÁLÓ RENEGÁT					CITÁLJA GALAD, KOMISZ				EGYE! AGYBETEGSÉG
2.	I	JÓKALHŐSNŐ (FEKETE GYÉMÁNTOK)	A MEUSE MÁSIK NEVE ...PAHLAVI (IRÁNI SAH)		KÖZÉPÉRTÉK ...PAHLAVI (SZÍNÉSZNŐ)			VALAMI MARADVÁNYA VISELKEDESMÓD				...MC'BAIN (KRIMIRO) FR. SZEMÉLYNÉVMÁS	
CSONTVÁZUNK RÉSZE				AZ ARGON VEGYJELE RAJONGVA SZERETŐ	SILBAK TÉLI SPORT		TEHÉNHANG ERŐSZAKKAL ELVESZ		SZOLMIZÁCIÓS HANG A TANK BELSEJE!		PRINCIPIUM PÁROS RELÉ!		
...MONTAND (ÉNEKES SZÍNÉSZ)			SZÖGFÜGGVÉNY LAPOS CSONAK			HIVATALI MUNKAHELY TEAVÁS IDŐPONTJA				RUHA SZÖVET BECÉZETT SZÜLŐ			
PRAHOVA MEGYEI VÁROS			KÖRNYEZET OTTHONUNK			TÖRÖK VÁROS ESZMÉNYKÉP				JÓL VÁG FRANCIA ARANY			
HÁZI ISTENEK HELYE AZ ÓROMAI HÁZBAN			BATSÁNYI VERSE BANKBETÉTI			DÉRY ... (ÍRÓ) A VAS VEGYJELE			TORINO FOLYÓJA ÁLLÓVÍZ		LÉNYEGÉBEN REBEGI ZAMAT		
MOST IS EZ VAN MAGAD			BRÓDY S. SZÍNŰVÉ SZÁNDÉKOSZIK			RUHADÍSZ LÉGNYO-MÁSEGSÉG (HGMM)			KIRÁNDULÁS ZUBOG A VÍZ			JUTTAT HARCIAS NŐ	
		FÜR... (SZÍNÉSZNŐ) ERKÖLCS-TAN			NYÁJAT HAJT MAGYAR VÁROS			SZÖGMÉRTEKEGSÉG BETEGET GONDÓZÓ		MÉHCSAPAT SZOLMIZÁCIÓS HANG			GYAKORLÓTÉR
CSUK ÉS ... (GAJDAR REGÉNYE)			KIPLING KÍGYÓJA AUTÓVERSENYFELE		SKÁLA-KEZDET ERŐS (ROMÁN)	ÁBÉCÉNK KEZDETE IFJÚSÁGI ÍRÓNK		KÁOSZBAN VAN! DÉLI ÉTKÉZÉS		ÁLLATI FEKHELY SZÁMSZERŰ TÉNY			FÉLTŐ! EURÓPAI FOLYAM
...GULL (E. SUE MŰVE)			NÉMET ÍRÓ (THEODOR) BÁLNA			BÉLPOKLOSSÁG A FELSŐFOK JELE				FŐURI KÖLTŐ (LÁSZLÓ) IDEGEN MŰVÉSZET			
NOBEL-DÍJAS ANGOL FIZIKUS (PAUL)				ONNAN LÁM			EGYIK CSONTUNK A GALLIUM VEGYJELE			TENGERKÉK RÓMAI KET-TŐS BETŰ			
AJKATLAN!			PAPIRRA RÖGZÍTŐ RÓMAI 1000			MONDÁT MOND EL EZTI			MENYASZSZONY TONNA (RÓV.)		EGY (ANGOL) GRAMM (RÓV.)		
L.N.J.	A												

Április 29-i rejtvényünk megfejtése: **A lángecs egy százalék ihlet és kilencvenkilenc százalék verejték.**

Kétszer megverte a PSG-t, először döntős a Manchester City

Története során először jutott be a labdarúgó Bajnokok Ligája döntőjébe a Manchester City: az angol Premier League listavezetője kettős győzelemmel búcsúztatta a négy között a tavalyi finalista Paris Saint-Germain csapatát. A keddi visszavágón Josep Guardiola együttese az első mérkőzésen is eredményes

Rijad Mahrez duplájával nyert 2-0-ra.

Mbappé nélkül is hatalmas lendülettel kezdett az első meccsen 2-1-es vereséget szenvedett PSG és szinte beszorította riválisát, amely azonban, amikor először „levegőhöz jutott”, rögtön betalált Mahrez révén. A PSG az első meccsen ered-

ményes Marquinhos kapufájával választott.

A vendégeknek több lehetőségük is volt az egyenlítésre, de Di María és Herrera is elpuskázta a maga helyzetét.

A fordulást követően is rendkívül magas színvonalon futbalozott mindkét gárda, a Manchester City-

Mahrez első gólja. Fotó: A Manchester City közösségi oldala

nél elsősorban a védők csillogtak, akik szebbnél szebb szereléseket, önfeláldozó blokkolásokat mutattak be az 50. európai kupamérkőzésen pályára lépő Ederson kapus előtt.

A 64. percben jött az újabb vilámgyors angol kontra, amelyet ezúttal is Mahrez fejezett be, így az algériai támadó az elődöntős párharcban háromszor talált be.

Öt perccel később végleg eldőlt a párharc, amikor is Di María teljesen fölélegesen, játékon kívül meg-
rúgta ellenfelét, amiért piros lapot

kapott. A következő percekben eldurvult az összecsapás, csak a szerencsének volt köszönhető, hogy végül senki sem sérült meg.

A szezonbeli 12. BL-mérkőzésén is veretlen Manchester City a 42. klub, amely eljutott a legrangosabb európai kupasorozat – és annak elődje, a Bajnokságok Európa Kupájának – döntőjébe, és a 23. győztes lehet. Legutóbb 2012-ben a Chelsea ünnepelhetett új bajnokként.

A finálét május 29-én rendezik Isztambulban.

Jegyzőkönyv

Labdarúgó Bajnokok Ligája, elődöntő, visszavágó: Manchester City (angol) – Paris Saint-Germain (francia) 2-0 (1-0), továbbjutott: a Manchester City, kettős győzelemmel, 4-1-es összesítéssel.

Manchester, Etihad Stadion, zárt kapuk mögött. Vezetete: Kuipers (holland).

Gólszerző: Mahrez (11., 64.).

Kiállítva: Di María (69., Paris Saint-Germain).

Sárga lap: Zincsenko (71.), De Bruyne (74.), illetve Herrera (22.), Verratti (71.), Kimpembe (87.), Danilo Pereira (89.).

Manchester City: Ederson – Walker, Stones, Rúben Dias, Zincsenko – Bernardo Silva (82. Sterling), Ferdinandinho, Gündogan – Mahrez, De Bruyne (82. Gabriel Jesus), Foden (85. Agüero).

PSG: K. Navas – Florenzi (75. Dagba), Marquinhos, Kimpembe, Abdou Diallo (83. Bakker) – A. Herrera (62. Draxler), Paredes (75. Danilo Pereira) – Di María, Verratti, Neymar – Icardi (62. M. Kean).

Futsal BL: A Barca kétgólos előnyből elveszítette a döntőt

A Barcelona 4-3-ra kikapta a lisszaboni Sporting CP-től a futsal Bajnokok Ligája záró nyolcas döntőjének fináléjában, így nem tudta megvédeni a címét. A katalán együttes a futsal BL-döntők történetének leghamarabb, 50 másodperc után szerzett találatával korán előnybe került, majd a szünetben már 2-0-ra vezetett – és Esquerdinha révén két kapufát is lőtt –, ám a Sporting a második féldőben fordított, az utolsó percekben pedig összességében eredményesen védekezett a kapus nélkül, öt a négy ellen támadó Barcával szemben, és egy gólt megőrzött az előnyéből (3-4), számolt be az NSO. A portugál sztár csapat a legutóbbi három kiírásból a másodikat nyerte meg.

Fotó: FC Barcelona

Ma az Európa-ligában

Ma este 10 órai kezdettel rendezik a labdarúgó-Európa-liga elődöntőjének visszavágó mérkőzéseit. A program:

* AS Roma (olasz) – Manchester United (angol) (az első mérkőzésen: 2-6) – TV: DigiSport 3, Telekom Sport 2, Look Sport +

* Arsenal (angol) – Villarreal (spanyol) (az első mérkőzésen: 1-2) – TV: DigiSport 1, Telekom Sport 3, Look Sport

Európai focikörkép

* Angol Premier Liga, 29. forduló: Tottenham – Southampton 2-1; 32. forduló: Aston Villa – Manchester City 1-2, Leicester – West Bromwich 3-0; 33. forduló: Arsenal – Everton 0-1, Aston Villa – West Bromwich 2-2, Leeds United – Manchester United 0-0, Leicester – Crystal Palace 2-1, Liverpool – Newcastle United 1-1, Sheffield United – Brighton & Hove Albion 1-0, West Ham United – Chelsea 0-1, Wolverhampton – Burnley 0-4; 34. forduló: Brighton & Hove Albion – Leeds United 2-0, Burnley – West Ham United 1-2, Chelsea – Fulham 2-0, Crystal Palace – Manchester City 0-2, Everton – Aston Villa 1-2, Newcastle United – Arsenal 0-2, Southampton – Leicester 1-1, Tottenham – Sheffield United 4-0, West Bromwich – Wolverhampton 1-1. Az élcsoport: 1. Manchester City 80 pont/34 mérkőzés, 2. Manchester United 67/33, 3. Leicester 63/34.

* Spanyol La Liga, 31. forduló: Alavés – Villarreal 2-1, Atlético Madrid – Huesca 2-0, FC Barcelona – Getafe 5-2, Betis – Athletic Bilbao 0-0, Cádiz – Real Madrid 0-3, Granada – Eibar 4-1, Levante – Sevilla 0-1, Osasuna – Valencia 3-1, Real Sociedad – Celta Vigo 2-1, Elche – Valladolid 1-1; 32. forduló: Athletic Bilbao – Atlético Madrid 2-1, Celta Vigo – Osasuna 2-1, Eibar – Real Sociedad 0-1, Huesca – Getafe 0-2, Real Madrid – Betis 0-0, Sevilla – Granada 2-1, Valencia – Alavés 1-1, Valladolid – Cádiz 1-1, Villarreal – FC Barcelona 1-2, Elche – Levante 1-0; 33. forduló: Athletic Bilbao – Valladolid 2-2, FC Barcelona – Granada 1-2; 34. forduló: Celta Vigo – Levante 2-0, Eibar – Alavés 3-0, Granada – Cádiz 0-1, Huesca – Real Sociedad 1-0, Real Madrid – Osasuna 2-0, Sevilla – Athletic Bilbao 0-1, Valencia – FC Barcelona 2-3, Valladolid – Betis 1-1, Villarreal – Getafe 1-0, Elche – Atlético Madrid 0-1. Az élcsoport: 1. Atlético Madrid 76 pont, 2. FC Barcelona 74 (80-33), 3. Real Madrid 74 (58-24).

* Olasz Serie A, 32. forduló: AS Roma – Atalanta 1-1, Genoa – Benevento 2-2, Udinese – Cagliari 0-1, Spezia – Inter 1-1, Napoli – Lazio 5-2, Juventus – Parma 3-1, Crotone – Sampdoria 0-1, AC Milan – Sassuolo 1-2, Bologna – Torino 1-1; 33. forduló: Atalanta – Bologna 5-0, Parma – Crotone 3-4, Fiorentina – Juventus 1-1, Lazio – AC Milan 3-0, Torino – Napoli 0-2, Cagliari – AS Roma 3-2, Sassuolo – Sampdoria 1-0, Genoa – Spezia 2-0, Benevento – Udinese 2-4, Inter – Hellas Verona 1-0. 34. forduló: Sassuolo – Atalanta 1-1, AC Milan – Benevento 2-0, Napoli – Cagliari 1-1, Bologna – Fiorentina 3-3, Lazio – Genoa 4-3, Crotone – Inter 0-2, Udinese – Juventus 1-2, Torino – Parma 1-0, Sampdoria – AS Roma 2-0, Hellas Verona – Spezia 1-1. Az élcsoport: 1. Inter 82 pont, 2. Atalanta 69 (79-40), 3. Juventus 69 (67-31), 4. AC Milan 69 (62-41).

* Német Bundesliga, 29. forduló: Mainz – Hertha BSC 1-1; 30. forduló: Hoffenheim – Mönchengladbach 3-2, VfB Stuttgart – Wolfsburg 1-3, Borussia Dortmund – Union Berlin 2-0, Werder Bremen – Mainz 0-1; 31. forduló: Mainz – Bayern München 2-1, Wolfsburg – Borussia Dortmund 0-2, Freiburg – Hoffenheim 1-1, Bayer Leverkusen – Eintracht Frankfurt 3-1, Augsburg – 1. FC Köln 2-3, Union Berlin – Werder Bremen 3-1, Mönchengladbach – Arminia Bielefeld 5-0, RB Leipzig – VfB Stuttgart 2-0. Az élcsoport: 1. Bayern München 71 pont, 2. RB Leipzig 64, 3. Wolfsburg 57.

* Francia Ligue 1, 34. forduló: Angers – AS Monaco 0-1, Lens – Nimes 2-1, Lorient – Bordeaux 4-1, Lyon – Lille 2-3, Metz – Paris St. Germain 1-3, Nice – Montpellier HSC 3-1, Reims – Olympique Marseille 1-3, Stade Rennes – Dijon 5-1, St. Etienne – Brest 1-2, Strasbourg – Nantes 1-2; 35. forduló: Bordeaux – Stade Rennes 1-0, Brest – Nantes 1-4, Dijon – Metz 1-5, Lille – Nice 2-0, Lorient – Angers 2-0, Olympique Marseille – Strasbourg 1-1, AS Monaco – Lyon 2-3, Montpellier HSC – St. Etienne 1-2, Nimes – Reims 2-2, Paris St. Germain – Lens 2-1. Az élcsoport: 1. Lille 76 pont, 2. Paris St. Germain 75, 3. AS Monaco 71.

Lesz-e felnőttvízilabda?

Fogadta Soós Zoltán polgármester a Marosvásárhelyi CSM női ifjúsági (U19) vízilabdacsapatának játékosait, akik ezüstéremmel tértek haza Bukarestből, a korosztályos országos bajnokságról.

A városvezető a szociális hálón is megosztotta, amint gratulált a lányoknak az eredményért. Az egész célcó szépséghibája, hogy a csapatnak úgy kellett részt vennie a bajnokságon, hogy hónapokig nem volt lehetősége labdával és kapukkal edzeni, hiszen a vikendtepi sátor elbontották, a Május 1. strand helyére épülő úszómedencét pedig még nem adták át. Mondható akkor, hogy így az ezüstérem kiváló teljesítmény, azonban ne feledkezzünk meg róla, hogy a bajnokságba három csapat nevezett be. Persze, nem a lá-

nyok hibája, hogy a romániai női vízilabdamezőny ennyire vékony. Az ifjúsági fiúcsapatok sem tudtak megfelelő körülmények között készülni, így a saját korosztályos bajnokságaikban nem sikerült a legerősebb értékcsoportokba kerülni.

Az, hogy Marosvásárhelyen még él a vízilabda a sátor elbontása és a CSM többi szakosztályában tapasztalható szétesés után is, azt bizonyítja, hogy sokan szeretik még ezt a sportágat, nem hiába volt itt a romániai vízilabda egyik bölcsője. Ezért felmerül a kérdés, lesz-e még Marosvásárhelyen felnőtt-vízilabdacsapat, miután a férfiegyüttes egyetlen évet létezett, és a női felnőttcsapat is megszűnt, bár úttörő szerepet játszott, és indult az első romániai női felnőttbajnokságokon? (bálint)

Fotó: Soós Zoltán közösségi oldala

Kikapott a női labdarúgócsapat, oda a feljutás lehetősége

Létfontosságú mérkőzést játszott a Marosvásárhelyi CSM női labdarúgócsapata Telegden, ahol győzelemre lett volna szüksége a feljutási remények életben tartása érdekében. Miután a Sziget utcában úgy tudott nyerni a CSM ellen a Bihar United, hogy az utolsó tíz percben szerencsével fordított, ezúttal is egy góllal, 3-2-re diadalmaskodott, így egy pontra növelte az előnyét a marosvásárhelyi csapattal szemben. A CSM-nek matematikai esélyei még vannak a második hely megszerzésére, azonban ehhez minden maradék meccsét meg kell nyernie, és a bihari csapatnak kétszer kell botlania. Mindkét együttesnek még négy-négy mérkőzése van hátra.

A női labdarúgó 2. liga III. csoportjának 8. fordulójában: Bihar United – Marosvásárhelyi CSM 3-2, Bákói Mágura – Bukaresti Dream Team 1-4. (bálint)

RSF: 1990 óta 2658 újságíróat öltek meg

Tavaly a legtöbb sajtómunkást Mexikóban gyilkolták meg

Tavaly, 2020-ban ötven újságíróat, köztük két nőt öltek meg, és minden tízből hetet olyan országban, amely nem háborús övezetben található – olvasható a Riporterek Hátárok Nélkül (RSF) nemzetközi újságíró-jogvédő szervezet éves jelentésében.

Mózes Edith

A halálozások száma ugyan stabil – 2019-ben 53 újságíróat öltek meg –, de egyre több sajtómunkás esik gyilkosság áldozatává nem háborús országokban, 2020-ban 34, az összes meggyilkolt újságíró 68 százaléka – írta a párizsi székhelyű szervezet, amely a január 1. és december 15. közötti időszak alapján készítette el a jelentését.

A konfliktusövezetekben – Szíriában, Jemenben, illetve az alacsony, közepes intenzitású konfliktusok sújtotta országokban – meggyilkolt újságírók aránya idén tovább csökkent, a 2016. évi 58 százalékról 32 százalékra.

Lefejeztek, feldaraboltak, élve elégették újságírókat

A legtöbb sajtómunkást (8) Mexikóban öltek meg, ezt követi India (4), Pakisztán (4), a Fülöp-szigetek (3) és Honduras (3).

2020-ban a meggyilkolt újságírók 84 százaléka volt tudatosan választott célpont, szándékos emberölés áldozata, míg 2019-ben 63 százalékuk.

Egyes újságírókkal rendkívül barbár körülmények között végez-

tek – hangsúlyozta az RSF. Julio Valdivia Rodríguez, az El Mundo című veracruzai napilap újságíróját lefejezve találták meg a mexikói állam keleti részében, kollégáját, Victor Fernando Álvarez Chávezt, egy helyi hírportál főszerkesztőjét pedig feldarabolva Acapulcóban.

Indiában Rakes Szingh Nirbhiket élve elégették, miután gyúlékony alkoholos fertőtlenítővel lelocsolták, Izrael Moszeszt, az egyik Tamil Nadu-i televíziós csatorna munkatársát pedig bozótvágó késsel szurkálták agyon.

Iránban halálra ítélték, majd december 12-én felakasztották Ruhollah Zamot, a Telegram Amadnews csatorna adminisztrátorát. Harminc éve ez volt az első, újságíróra kiszabott halálbüntetés.

Idén mintegy húsz oknyomozó újságíróat öltek meg: tíz közülük helyi korrupciós ügyek és sikksasztások felderítésén dolgozott, négy a maffiáról és a szervezett bűnözésről írt cikkeket, hárman pedig környezetvédelmi kérdésekkel foglalkoztak.

Hét meggyilkolt újságíró iraki, nigériai és kolumbiai tüntetésekről tudósított

A RSF szerint hét meggyilkolt újságíró iraki, nigériai és kolumbiai tüntetésekről tudósított; ilyen korábban nem fordult elő.

Az elmúlt tíz évben legalább 937 újságíróat öltek meg az RSF adatai szerint.

Ezenkívül újságírók számai haltak meg a koronavírus okozta Covid-19-betegségben, de az még megál-

lapításra vár, hogy hányan fertőződtek meg hivatásuk gyakorlása közben – írta a szervezet.

Legalább három újságíró – Egyiptomban, Oroszországban és Szaúd-Arábiában – orvosi ellátás hiányában vesztette életét, miután a börtönben megfertőződött a koronavírussal.

A december közepén kiadott éves jelentése első részében az RSF 387 bebörtönzött újságíróról írt, ami történelmileg magas szám.

A Nemzetközi Újságíró-szövetség (IFJ) szerint 1990 óta 2658 újságíróat öltek meg.

Az újságírás mint közjóság: 30 éves a Windhoek-nyilatkozat

Az ENSZ-főtitkár videóüzenete a sajtószabadság világnapján, május 3-án:

Ruhollah Zam – Iránban kötélt általi halállal kivégezték

„Az új koronavírus-járvány idején megjelent globális kihívások megmutatták, hogy mennyire fontos szerepe van a megbízható, hiteles és mindenki számára elérhető információnak az életmentésben, valamint az erős és ellenálló társadalmak kiépítésében.

A járvány idején, ahogyan más válságok, például a klímavészelyzet esetén, az újságírók és a médiában dolgozók segítenek nekünk eligazodni a gyorsan változó és a gyakran elsöprő mennyiségű információ között, miközben kiszűrjük a veszélyes pontatlanságokat és valótlan információkat.

Túl sok országban az újságírók számára munkájuk olyan jelentős személyes kockázattal jár, mint a folyamatos korlátozások, a cenzúra, a bántalmazás, a zaklatás, az előállítás vagy akár életük elvesztése. A helyzet pedig csak egyre súlyosbodik.

A járvány gazdasági hatása szá-

mos újságot és híresatornát olyan nyira keményen érintett, hogy a túlélésük is veszélybe került.

A költségvetés csökkenésével egyre inkább csökken a hiteles információhoz való hozzáférés is. A híresztelések, a valótlanítások és a szélsőséges vagy megosztó vélemények pedig azonnal be akarják tölteni a hiteles információ helyét.

Sürgöttek minden kormányt, hogy tegyenek meg minden tőlük telhetőt azért, hogy támogassák a szabad, független és sokszínű sajtót. A szabad és független újságírás a legnagyobb szövetségünk a téves és a valótlan információk elleni fellépésben. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének az újságírók biztonságáról szóló akcióterve azt a célt tűzte ki, hogy világszerte biztonságos környezetet teremtsen a médiában dolgozók számára, ugyanis az információ közjóság. Ma az afrikai népeknek a szabad, független és sokszínű sajtóhoz való jogát megfogalmazó Windhoek-nyilatkozat 30. évfordulójára emlékezünk. A médiában az elmúlt három évtizedben bekövetkezett hatalmas változások ellenére a nyilatkozat sürgős felhívása a szabad sajtóra és az információhoz való szabad hozzáférésre most relevánsabb, mint valaha.

A nyilatkozat üzenetének megfelelően újítsuk meg az erőfeszítéseinket azért, hogy megvédhessük a sajtószabadságot, amellyel az információ továbbra is egy mindenki számára elérhető életmentő közjóság maradhat” – áll az ENSZ-főtitkár 2021. május 3-i videóüzenetében.

EKE-napi pályázat

Hamuban sült pogácsa a hátizsákba

Kedves gyerekek, fiatalok, az Erdélyi Gyopár folyóirat szerkesztői és a Legendarium csapata idén is meghirdeti az EKE-napi pályázatot, arra biztatva titeket, kerekedjétek fel, induljatok útnak, hogy megtalálhassátok és kinyissátok azokat a kincsesládákat, melyek zárjához birtokotokban van már a kulcs. Olyan kulcsok ezek, melyeket születektől, nagyszületektől örököltetek, és olyan ládákat nyitnak, melyekben egy életre szóló kincseket találtok. Hogy kedvetek legyen útra kelni, tőlünk kapjátok a hamuban sült pogácsát, azaz a biztatást.

Hűsége pályázóink, olvasóink jól tudják, minden évben EKE-napi pályázatot hirdetünk, melynek beküldési határideje május 12., az a nap, amelyiken 1891-ben elkezdte tevékenységét az Erdélyi Kárpát-Egyesület. Kértünk már tőletek fogalmazást, verset, rajzot, sőt, makettet, kisfilmet is, volt egyéni és csapatos megmérettetés. Most kincskeresésre hívunk, és így nem titok, merre kell indulnotok: a kincsek a várakban, kastélyokban vannak. Nézzetek szét Erdélyben, és a számos vár és kastély közül válasszatok ki egyet, olvassatok utána, kik lakták, milyen történetek fűződnek múltjához. Válasszatok ki történelméből egy epizódot, éljétek bele magatokat abba a korbba, és mint az események szereplője, írjátok le, mi is történhetett ott valójában, és miben változott volna a kastély sorsa, ha ti szuperhősként beavatkoztok a dolgok menetébe, ha megtaláljátok és kinyitjátok a kincsesládát. Engedjétek teret a fantáziátoknak, de fogalmazásotokban legyen helyük a történelmi tényeknek is. Ne feledjétek a kastély előtt egy szelfit készíteni maga-

tokról úgy, hogy a háttér jól kivehető, az épület felismerhető legyen!

Ha nehéz lenne eldönteni, melyik erdélyi várat, kastélyt is válasszatok, illetve, ha olyat pécézték ki, amelynek meglátogatása valamilyen okból nem lehetséges, akkor javasoljuk, menjetek el a Mini Erdély Parkba, a Székelyudvarhelyhez tartozó Szejkefürdőre, ahol Erdély több mint 60 legjelentősebb várának, erődtemplomának, kastélyának és más műemlék épületének makettjét láthatjátok. Itt se feledkeztek meg a szelfikészítésről!

Kincset találtok a múltban kutatva, az események szereplőjévé válva, ugyanakkor tőlünk is számíthatok ajándékokra, ha igazán jó fogalmazást küldtök be a pályázatunkra. Erre mi a Legendarium csapatával együtt, támogatóinkkal karöltve szavunkat adjuk. Olyan díjakra gondoltunk, mely mindegyik korosztálynak megfelel, elemistától egyetemistáig – ezért sem sorolunk most titeket korcsoportokba –, és melyek között barátaitokkal megosztható élményajándékok is lesznek. De erről többet nem árulhatunk el, a díjak kincsesládája az EKE Vándortáborában fog kinyílni, illetve, ha a legnagyobb turistaeseményt idén sem sikerül megtartani, akkor online díjkiosztást tartunk a nyári vakációban.

Várjuk tehát pályázatokat május 12-ig a következő e-mail-címmel: pályázat@eke.ro. A levél tárgyaként fontos feltüntetni, hogy EKE-napi pályázat, a küldeménynek tartalmaznia kell a pályázó nevét, életkorát, lakcímét és telefonszámát is. Ne feledjétek a tanintézmény nevét és az osztályt is feltüntetni!

Az Erdélyi Gyopár folyóirat szerkesztői és a Legendarium csapata

Férfiasan, anyák napja után

Férfitáncokról a Hajnalban

A közmédia és a Hagymányok Háza közös műsora május első hetében a férfítáncokról járja körül. A zenei válogatásban is ide illő kísézőzenék szerepelnek.

A Kossuth rádió a Hajnali – Népzenei összeállítás korán kelőknek című műsora ezen a héten a férfítáncok kísézőzenéivel foglalkozik: verbunk, pontozó, legényes, sűrű tempó, ritka tempó, oláhos, botoló, szegényes, figurázó, vénes, ropogtatás. Ezek az első hallásra furcsa elnevezések mind egy-egy Kárpát-medencei tájegység férfítáncát jelölik. A német anyanyelvű Hermann Ottó természettudós és néprajzkutató a következőt mondta választott nemzetéről: „Az egész világrész legérdekesebb kutatásra legéremesebb néprajzi tárgya és tárgya a magyarság maga”. Jóllehet fenntartások nélkül aligha fogadható el a megállapítás, vitathatatlan, hogy népi kultúránk az egyetemes európai örökség egyik leggazdagabb tárháza. E bőség létrejöttének mikéntjét még számos rejtély övezi. Az azonban megállapítható, hogy legtöbbször nagyon kézenfekvő és természetes erők hatottak táncaink, zenénk fejlődésére.

Amikor például Karsai Zsigmondot, a híres táncost, aki a Küllő menti Lőrincrévől származik, megkérdezték, miért tanulta meg a pontozót (így nevezik ezen a vidéken az egyik férfítáncot), azt felelte: „Hát, máshogyan nem tudtuk volna föl hívni a lányok figyelmét magunkra”.

Martin György néptánc- és népzene-kutató szerint a kalotaszegi legényes Európa legvir-
tuózabb férfítánca.

Mátyás István „Mundrucz” híres kalotaszegi, magyarvistai táncos jegyzi meg: „Az igazán jó táncos az, aki kicsipkéli lábával a levegőt”. A tánc virtuozitását a kísérő muzsika is visszaadja. A hegedű tizenhatod hangjai gyöngyszemként peregve kerülgetik a fő dallamot, a brácsa-bőgő kettőse pedig ezt óramű pontosságú, dinamikus lüktetéssel kíséri.

A táncos szemben áll a zenekarral, amelynek primása árgus szemmel figyeli minden mozdulatát, így szinte az egész banda együtt lélegzik vele. A primás mindenkiről tudja, hogy melyik dallamra szeret a legjobban táncolni, sőt az egyes dallamokat a legkiemelkedőbb egyéniségek után nevezték el: a Mundrucz, az Arusé és így tovább. ...És hogy mekkorára kell felugrani a legényesben? Ahogy Mundrucz mondta: „Amekkorára csak tudsz, jó magasra, ...egyszer úgyis leesel”.

A műsor zenei válogatásában a hallgatók a férfítáncok kísézőzenéivel ismerkedhetnek meg. Szerkesztő-műsorvezető: Pénzes Géza.

Adás: Kossuth rádió (minden reggel 5.03).

A műsor interneten elérhető: www.media-klikk.hu/mediatar/

Fotó: Mundrucz-archívum

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A MAROSSZENTGYÖRGYI GASTROMETAL magáncég LEMEZHAJLÍTÓ-GÉPKEZELŐ szakembert, illetve SEGÉDMUNKÁSOKAT alkalmaz betanítással. Érdeklődni a 0728-328-881-es telefonszámon. Az önéletrajzokat a jobs@gastrometal.ro e-mail-címre várják. (65594-I)

GRÁNITTERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSÉVEL FOGLALKOZÓ CÉG marosvásárhelyi telephelyére ÁRUKEZELŐI állás betöltésére megbízható, pontos, komoly munkatársat keres. Tel. 0723-524-737. (22601-I)

SÜRGŐSEN alkalmazunk MUNKÁSOKAT tömbházak szigetelésére. Tel. 0740-667-511. (11721-I)

STERILIZÁLÓGÉPET KEZELŐ FÉRFI SZEMÉLYT alkalmazunk B kategóriás jogosítvánnyal, a C kategória előnyt jelent. Tel. 0749-569-884. (-I)

Az EU legnagyobb barna medvét lőtték ki törvénytelenül Székelyföldön?

Vélhetően az Európai Unió legnagyobb barna medvét lőtték ki a székelyföldi Ozsdola közelében lévő védett területen márciusban, egy törvénytelenül szervezett trófeavadászon – állítja szerdai közleményében az Agent Green környezetvédelmi szervezet.

A szervezet szerint a Botos vadásztársaság egy, az ozsdolai gazdaságokban gyakran kárt tevő fiatal nőstény medve kilövésére kért engedélyt a környezetvédelmi minisztériumtól. A megkapott engedéllyel azonban nem a problémás egyed lőtte ki, hanem a romániai erdőben látott legnagyobb hím medvét. Az Arthur néven emlegetett 17 éves kapitális hím az Ausztriában élő Josef-Emanuel, Liechtenstein hercege lehetett le, aki 7000 eurót fizetett a vadászatért, és el is szállította a trófeát.

A romániai Agent Green környezetvédő és az ausztriai VGT állatvédő egyesület közös közleményében ítélt el a trófeavadászatot. Amint írták, a barna medve az EU-ban szigorúan védett állatfaj, amelyet csak kivételes esetekben szabad lelőni, amikor a problémás egyedek áthelyezési kísérletei kudarcot vallottak. Éppen ezért az Európai Bizottság a tagállamok számára pénzbírást különített el, amelyből kártalanítják a medvék által megkárosított gazdákat.

Az Agent Green képviselői április végén Ozsdolára látogattak, ahol azokat a helybélieket is felkeresték, akik kérték egy problémás medve áthelyezését vagy kilövését. Az érintettek megerősítették: bocsos anyamedve okozott kárt a gazdaságaikban, mely a márciusi vadászat óta is bejár a faluba. Az egyesület bemutatta a kilőtt kapitális hím trófeájának az értékelési papírját is. A március 12-i keltezésű dokumentum szerint a megnyúzott állat bundája 240 centiméter

hosszú, és 190 centiméter széles volt, és a maximális 600 pontból 593-at kapott.

A Digi24 hírtelevízióban megszólaltatott Octavian Berceanu, a romániai környezetvédelmi őrség vezetője pontosította: az ügygel kapcsolatban vizsgálatot folytatnak, hiszen az orrvadászat gyanúja merül fel. Hozzátette: a hozzáértők nem téveszthetnek össze egy bocsos anyamedvét egy alfahímmel. Az őrség vezetője valószínűsítette, hogy miután elvégezték a saját vizsgálatukat, átadják az ügyet a rendőrségnek.

Tánczos Barna környezetvédelmi miniszter a Digi24 hírtelevízióknak elmondta: az ozsdolai vadásztársaság három problémás medve kilövésére kért jóváhagyást, a tárca egy medve kilövését engedélyezte. A miniszter is az ügy alapos kivizsgálását ígerte.

Romániában túlszaporodott a medveállomány, miután 2016-ban a Cioloş-kormány a populációt szabályozó medvevadászatot is betiltotta. Korábban a környezetvédelmi minisztérium évente 400-450 medve kilövésére adott engedélyt, de akkor is felmerült a gyanú, hogy a vadásztársaságok nem a problémás egyedeket, hanem a trófeaként értékesíthető kapitális hímeket lővetik ki.

A környezetvédelmi tárca megrendelésére 2019 tavaszán készített becslés szerint az országban 6450 és 7200 között lehet a vadon élő medvék száma. A medvepopuláció megőrzésére vonatkozó 2018-as akcióterv szerint a nagyragadozók 69 ezer négyzetkilométeres romániai élőhelyén ökológiai, társadalmi és gazdasági szempontból az optimális egyedszám 4000 lenne.

A medveállomány szabályozását hevesen ellenzik a környezetvédelmi szervezetek, amelyek szerint a vadásztársaságok üzleti érdekei állnak a szabályozási kérések háttérében. (MTI)

Rengeteg tünete lehet a poszt-Covid-szindrómának

A koronavírus okozta problémák sokaknál nem érnek véget azzal, hogy a kórokozó kiürül a szervezetükből. A cukorbetegségtől a hajhullásig, a rémálomtól a szívelégtelenségig rengeteg hosszú távú következménye lehet a betegségnek.

Ahogy a kórházban lévő fertőzöttek száma csökken, a járvány elleni küzdelemben egyre hangsúlyosabb szerepet kapnak a poszt-Covid-osztályok, mivel az intenzív és a Covid-osztályokról elbocsátott betegek háromnegyede további ellátásra szorul, az egészségügy terhelése egyhamar nem áll vissza a normális szintre – nyilatkozta dr. Toldy-Schedel Emil, a Budapesti Szent Ferenc Kórház főigazgatója.

Az Euronewsnek nyilatkozva részletesen kifejtette, hogy a kórházban háromlépcsős poszt-Covid-ellátás zajlik. Elmondta azt is, hogy poszt-covidos tünetek nem csak azoknál alakulnak ki, akiknél nagyon súlyos volt a betegség lefolyása. A kórházba kerülteknek háromnegyede mutat poszt-Covid-tüneteket, nekik átlagosan három hétre van szükségük ahhoz, hogy meglegyenek oxigénadagolás nélkül, önállóvá váljanak, és megkezdhesék az otthoni rehabilitációt.

A fáradékonyság háttérben szívelégtelenség, szívizomgyulladás és szivburokgyulladás is állhat, gyakoriak a rémálomok, és tudatzavar is előfordul, a betegek időnként nem tudják megállapítani, hogy még a lélegeztetőgépen vannak-e, vagy már csak álmodják a traumát.

A volt covidosoknál szaglász- és ízlelészavar, cukorbetegség vagy poszttraumás stressz szindróma is kialakulhat, de vannak, akik kopaszodni kezdenek a fertőzés utáni hónapokban. Idősebbeknél demencia, gyerekeknél tanulási zavar is jelentkezhet.

A szövödmények közül nem mindegyik gyógyítható. A szakemberek szerint a roncsütők nem gyógy-

gyulnak meg. A szívelégtelenség sem teljesen visszafordítható. A cukorbetegség, ami több hónapon keresztül tart, nem visszafordítható. Bizonyos perifériás neuropátiás eltérések megmaradnak. Az alvászavarok visszafordíthatók, a szívritmuszavarok egy része megfogható. Az eszméletvesztések tünetek kezelhetők, illetve azoknak külön oka van. A bőrjelenségek talán megfoghatóak, a kopaszodás, a hajhullás viszont nem – sorolta az eddigi tapasztalatokat dr. Toldy-Schedel Emil.

A Szent Ferenc Kórház főigazgatója szerint érdemes külön kezelni a gyógyulási folyamatot, amikor már vírusmentesek vagyunk, de vannak még tüneteink. Azonban az enyhe tüneteket produkáló covidosok is tudnak poszt-Covid-szindrómások lenni, ezért érdemes mindenkinek odafigyelnie magára, aki átesett a fertőzésen.

Hogyan valaki a betegség akut szakának lezajlása után egy hónappal még mindig nagyon fáradékony, légszomja van, nagyon szapora a szívverése, nem tud aludni, vagy még mindig hasmenése van, mindenképpen érdemes orvoshoz fordulnia.

Ha valaki a koronavírus hosszú távú tüneteit érzi magán, annak először a háziorvosához kell fordulnia, akitől beutalót kap egy poszt-Covid-ambulanciára. Itt felméri, hogy milyen ellátásra van szüksége, és ha helyben esetleg nem tudják kezelni, szakellátásra is továbbküldik.

Aki már átesett a fertőzésen, de még tüneteket mutat, rendszeresen végezzen légzőtornát, és fokozatosan próbálja meg növelni a tüdőkárosodás miatt visszaesett teherbíró képességét. Érdemes különböző étrend-kiegészítőket szedni, például D-vitamint, magnéziumot, szelént és cinket, oda kell figyelni az egészséges táplálkozásra is. (mózes)

(Forrás: Euronews)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

RABLAPROGRAMBA illő autót vásárolnék. Az elszállítását és forgalomból való törlesztését vállalom. Tel. 0748-882-828. (11762-I)

MINDENFÉLE

IDŐS HÖLGY mellé gondozónőt keresünk (7 óra/nap). Tel. 0770-780-859. (p.-I)

TETŐKÉSZÍTÉS lemezből, cserépből, ácsmunka, teraszok készítése, garázs-felújítás, csatornarendezés, bármilyen kisebb javítás, mindenféle más munka. Tel. 0755-654-115. (11420)

CÉG 15%-os kedvezménnyel készíti új tetőt cserépből vagy lemezből, vállal cserépforgatást, tetőjavítást. Tel. 0770-621-920. (11585-I)

FAMETSZÉST, permetezést vállalok. Tel. 0747-634-747. (11586-I)

TERMOPÁN ajtók, ablakok gyártása és szerelése német Veka profilokból. Tel. 0751-994-923. (11657)

VÁLLALUNK: tetőkészítést, ácsmunkát, cserépforgatást, tetőfedést lemezzel, cseréppel, festést, meszelést, bármilyen más munkát. Tel. 0742-734-062. (11593-I)

ENGEDÉLYEZETT cég vállal tetőkészítést bármilyen anyagból, mindenféle kisebb javítást, cserépforgatást, ácsmunkát, festést, vakolást, bádogosmunkát, régi épület lebontását, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. A kiszállítás ingyenes. Tel. 0738-270-341. (11688)

KÉSZÍTÜNK és javítunk tetőt és csatornát. Tel. 0756-703-359. (11750-I)

VÁLLALUNK: tetőfedést, bádogos- és ácsmunkát, tetőjavítást, cserépforgatást, festést, szigetelést tömbházaknál is, illetve kerítést készítünk. Saját vagy a kliens anyagával is dolgozunk. Tel. 0759-837-891. (11753)

ENGEDÉLLEL rendelkező magánvállalkozó vállal tetőkészítést, bármilyen tető javítását és bármilyen, tetővel kapcsolatos munkát. Árajánlatokat kérhet a következő telefonszámon: 0747-816-052. (11755-I)

TAKARÍTÁST, bontást vállalunk, és ócskavas, valamint feleslegessé vált dolgok begyűjtését. Tel. 0743-512-168. (11758)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel gondolunk szeretett édesanyánkra, FODOR PIROSKÁRA halálának 5. évfordulóján. Áldott, szép emléket szívünkben őrizzük mindhalálig. Lánya, Erzsébet és családja Magyarországról, lánya, Ildi és családja Kanadából. (11744)

Csak az hal meg, akit elfelejtünk, örökkön él az, akit nagyon szeretnek. Szeretettel emlékezünk május 6-án a székelykői KISS KATALINRA szül. Kutasi halálának első évfordulóján. Emlékét örökké szívünkben őrizzük. Szerető családja. (11747)

Fájó szívvel, soha el nem múló szeretettel emlékezünk a hat hónapja elhunyt, szentháromsági születésű, drága jó KÁDÁR VILMOSRA. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Miként mi, gyászoló felesége, gyermekei, veje, unokái, oly szeretettel gondoljanak rá mindazok, akik ismerték! (p.-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a drága jó férj, édesapa, nagypapa, após, testvér, sógor és jó barát,

NAGY ISTVÁN életének 66. évében 2021. május 4-én, türelemmel viselt betegség után csendesen elhunyt Budapesten. Drága halottunkat Budapesten helyezük örök nyugalomra egy későbbi időpontban.

A gyászoló család. (11745-I)

Fájó szívvel búcsúzunk nagyon szeretett unokatestvérünkötől, NAGY ISTVÁN (Jean) informatikus – matematika-tanártól, aki életének 66. évében, 2021. május 4-én Budapesten elhunyt. Emléke szívünkben örökké élni fog. A családnak vigasztalódást kívánunk.

Jutka, Szabolcs és családjuk. (-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett édesanyánk, a magyarbükösi születésű özv. DÁNIEL ERZSÉBET született Zilahi életének 74. évében Budapesten hirtelen elhunyt. A temetés időpontját a későbbiekben tudatjuk.

Gyászoló gyermekei és azok családja. (-I)

Mély fájdalommal és megtört szívvel tudatjuk, hogy a drága jó nagynéni, rokon, szomszéd, jó barát,

HUTERA BAKCSY ROZÁLIA életének 87. évében, 2021. május 4-én csendesen megpihent. Drága halottunkat 2021. május 7-én, pénteken 13 órakor helyezük örök nyugalomra a székelykocsárdi református temetőbe. Emléke legyen áldott, pihenjen nyugalomban, csendben!

A gyászoló család. (11756-I)

SA LE

20%

**KEDVEZMÉNY
NAPSZEMÜVEGEKRE**

MAROSVÁSÁRHELY (KÖZPONT)
P-ța Mărășești, nr. 21.
0733 553 976

MAROSVÁSÁRHELY (TUDOR)
B-dul 1 Dec. 1918, nr. 126.
0755 088 379

SZÁSZRÉGEN (CARDINAL)
Str. Cardinal Alexandru Todea, nr. 25/A
0728 908 856

MEDGYES
Str. Pompierilor nr. 4.
0735 830 678

NYÁRÁDSZEREDA
Str. Pompierilor, nr. 1.
0733 553 973

DICSŐSZENTMÁRTON
Str. Victoriei, nr. 21.
0736 386 353

SZÁSZRÉGEN (LIBERTĂȚII)
B-dul Libertății 12/2
0733 553 971

MAROSLUDAS
Str. B-dul 1 Dec. 1918, nr. 7.
0735 786 853

**NŐSZEMKÖZT
PÉNTEK 21⁰⁰**

**Marosvásárhelyi
Rádió
Románia**

**96 FM
106,8 FM
1323 AM**

www.marosvasarhelyiradio.ro

therezia®

Mezőpaniti tejtermékek...

RexoGold
a te zálogházad

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

18 hónapig tartó tartózkodás esetén csak személyes átvevővel

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	- 118-932	• Prefektúra	- 0265/266-801
- információ	- 118-800	• RDS-RCS	- 0365/400-401
- általános	- 118-800	- 0365/400-404	
• Központosított ügyelet
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,
Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-801-929
• Rendőrség	- 0265/202-305	- vidék	- 0265/929
• SMURD (betegekkel
kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	• Delgaz Grid	- 0265/200-928
• Sürgősségi szolgálat:
- gyermekeknek	- 0265/210-177	- 0800/800 928	
Marosvásárhelyi
Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	• Aquaserv:	
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,
otthongondozó szolgálat,
8-16 óra között:	0736-883-110	- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
		- közönségszolgálat	- 0265/208-888
		- központ	- 0265/208-800
		- 08008 208-888	
		• Fogasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
		• Vasútállomás	- 0265/236-284
		• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés
(0-24 óra), professzionális balzsamozás	
		Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
		- 0744-282-710	
		• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
		• koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
		• koszorúk	- 0745-606-269
		és halottszállítás	- 0758-047-604
		• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
		- 0265/262-907	
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304		
	- 0265/312 436		
	- 0265/250-120		
	- 0265/263 351		
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351		
• Marmed	- 0265/250-344		
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658		
	- 0729-024-380		
Labor	- 0751-114-307		
e-mail: marmed@armed.ro,
www.marmed.ro			
• Dora Optics	- 0733-553-976		
• Dora Medicals	- 0265/212-971		
• Radiológia, echográfia			
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446		
• Emma vendéglő,
hidegtálak készítése	- 0740-083-077
- 0365/404-664		

**Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.**

**Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.**

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

**Marosvásárhely
Predaal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

r.a.d.i.o

www.radiogaga.ro